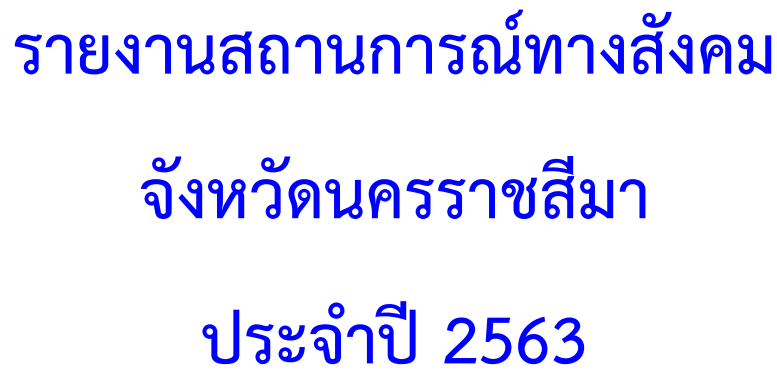
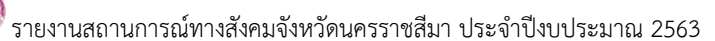

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

คำนำ

การจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับจังหวัด ถือเป็นพันธกิจสำคัญประการหนึ่งของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่ได้เล็งเห็นว่าการมีรายงานสถานการณ์ทางสังคมถือเป็นระบบเฝ้าระวังทางสังคม และเป็นเรื่องสำคัญยิ่งในสังคมยุคข่าวสาร ที่สถานการณ์ปัญหาต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นต้องมีฐานข้อมูลทางด้านสังคม เพื่อใช้ในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นอย่างทัน่วงที

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นหน่วยงานสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในส่วนภูมิภาค มีหน้าที่ศึกษาวิเคราะห์และรายงานสถานการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจ เพื่อกำหนดนโยบายระดับจังหวัด รวมทั้งเสนอแนะแนวทางแก้ไข ส่งเสริมประสานงานและดำเนินงานกับองค์กรเครือข่ายในจังหวัดทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อจัดทำแผนงาน โครงการและกิจกรรมด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงและจังหวัด โดยทุกภารกิจจะต้องดำเนินการภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา ได้รวบรวมข้อมูลด้านสังคมจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดนครราชสีมา ประจำปี 2563 ในภาพรวมของจังหวัด และนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนเชิงป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมได้อย่างสอดคล้องและทันต่อสถานการณ์

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา

กันยายน 2563

สารบัญ

คำนำ

บทสรุปผู้บริหาร

บทที่ 1 บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 การเปลี่ยนแปลงภาพรวมของสถานการณ์ที่สำคัญของจังหวัด	2

บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด

2.1 ข้อมูลกายภาพของจังหวัด	5
2.2 ข้อมูลประชากรในจังหวัด	8
2.3 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด	9
2.4 ข้อมูลด้านการศึกษา	10
2.5 ข้อมูลด้านสาธารณสุข	10
2.6 ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว	11

บทที่ 3 สถานการณ์ทางสังคมของจังหวัด

3.1 สถานการณ์เชิงกลุ่มเป้าหมาย	
(1) สถานการณ์เด็กและเยาวชน	12
(2) สถานการณ์สตรี	13
(3) สถานการณ์ครอบครัว	13
(4) สถานการณ์ผู้สูงอายุ	14
(5) สถานการณ์คนพิการ	17
(6) สถานการณ์คนไร้ที่พึ่ง/ผู้ทำการขอทาน	18
(7) สถานการณ์ผู้ประสบปัญหาทางสังคม	19
(8) สถานการณ์ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์	22
3.2 สถานการณ์ทางสังคมเชิงประเด็น	26
(1) สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา2019 (COVID-19) ของจังหวัด	26
(2) สถานการณ์เชิงประเด็นอื่นๆ ที่สำคัญของจังหวัด	28
- สถานการณ์จากเหตุการณ์กราดยิงที่ห้างเทอมินอล 21 นครราชสีมา	

บทที่ 4 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

4.1 สรุปสถานการณ์ที่สำคัญของจังหวัดนครราชสีมา	32
4.2 สถานการณ์ทางสังคมที่น่าห่วงใยของจังหวัดนครราชสีมา	35
4.3 ข้อเสนอแนะในการป้องกันปัญหา	37

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรจังหวัดนครราชสีมา (แยกตามช่วงอายุ)	8
ตารางที่ 2 จำนวนเด็กและเยาวชน	12
ตารางที่ 3 จำนวนสตรี	13
ตารางที่ 4 จำนวนศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนจังหวัดนครราชสีมา	13
ตารางที่ 5 สถิติความรุนแรงในครอบครัว	13
ตารางที่ 6 องค์กรเครือข่ายผู้สูงอายุ	14
ตารางที่ 7 ประเมินความพึงพอใจของผู้พิการที่จดทะเบียน	17
ตารางที่ 8 คนไร้ที่พึ่ง/กลุ่มผู้แสดงความสามารถ/ขอทาน	18
ตารางที่ 9 ผู้แสดงความสามารถ	18
ตารางที่ 10 ข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคมจังหวัดนครราชสีมา	19
ตารางที่ 11 ความต้องการความช่วยเหลือ	19
ตารางที่ 12 ประเด็นปัญหาทางสังคม	20
ตารางที่ 13 สิทธิสวัสดิการที่เคยได้รับในปี 2560	21
ตารางที่ 14 การจัดลำดับปัญหาทางสังคม	21
ตารางที่ 15 สถิติคดีเริ่มสอบสวนคดีค้ามนุษย์	22
ตารางที่ 16 สถิติการฟ้องคดีต่อศาล	23
ตารางที่ 17 สถิติการพิพากษาลงโทษของศาลถึงที่สุด	23
ตารางที่ 18 สถิติการคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์แบ่งตามสัญชาติและอายุ	24
ตารางที่ 19 จำนวนผู้เสียหายที่ได้รับการคุ้มครองในสถานคุ้มครอง จำแนกตามสัญชาติ	24
ตารางที่ 18 เส้นความยากจน จำแนกตามจังหวัด ปี พ.ศ.2555-2559 (หน่วย : บาท/คน/เดือน)	36

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 1 แสดงจำนวนประชากรในจังหวัดนครราชสีมา	8
แผนภูมิที่ 2 เงินอุดหนุนเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดจังหวัดนครราชสีมา	12
แผนภูมิที่ 3 จำนวนผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว	13
แผนภูมิที่ 4 จำนวนผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป)	14
แผนภูมิที่ 5 ผู้ประสบปัญหาทางสังคม	19
แผนภูมิที่ 6 จำนวนคนจนมาก จนน้อย และเกือบจน ปี 2551-2559	32
แผนภูมิที่ 7 จำนวนและสัดส่วนคนจนในไทย ปี 2551-2559	33
แผนภูมิที่ 8 รายได้ประจำเฉลี่ย จำแนกตามกลุ่มประชากรตามระดับรายได้ ปี 2551-2559	34
แผนภูมิที่ 9 เส้นความยากจนจังหวัดนครราชสีมา ปี 2555-2559	36

บทสรุปผู้บริหาร

รายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดนครราชสีมา

ความสำคัญ

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา เป็นหน่วยงานราชการบริหารส่วนภูมิภาค สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพและความมั่นคงของมนุษย์ในระดับจังหวัด ประสานและจัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรมด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ของจังหวัดให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงฯ ส่งเสริมสนับสนุน ประสานการดำเนินงานการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามภารกิจและเป้าหมายของหน่วยงานในกระทรวง และประสานการดำเนินงานกับองค์กรเครือข่ายในจังหวัดทั้งภาครัฐและภาคเอกชน การช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคมพร้อมทั้งการส่งต่อให้หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เป็นศูนย์ข้อมูลด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในระดับจังหวัด เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และรณรงค์ให้มีการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รวมทั้งการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับจังหวัด

ในปี 2563 สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา ได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลด้านสังคม เช่น ข้อมูลสถิติการสำรวจผู้ประสบปัญหาทางสังคมรายครัวเรือน (Social Map) ที่พัฒนาแบบสำรวจโดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ข้อมูลสถิติการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคม (เงินอุดหนุน) ของกระทรวงฯ และข้อมูลสถิติอื่น ๆ ของจังหวัด (เช่น ข้อมูล จปฐ ข้อมูล กชช.2 ค. ข้อมูลจากสำนักงานสถิติจังหวัด) เพื่อใช้ในการประเมินสถานการณ์ทางสังคมและสามารถวิเคราะห์ปัญหาสังคมได้อย่างสอดคล้องกับกระแสความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจน วิเคราะห์ทิศทาง สถานการณ์ แนวโน้ม และกำหนดนโยบายในการพัฒนาสังคม อันจะเป็นกลไกสำคัญในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นได้อย่างทันที่ต่อไปและนำข้อมูลมาวิเคราะห์ปัญหาสังคมได้อย่างสอดคล้องกับกระแสความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจน วิเคราะห์ทิศทาง สถานการณ์ แนวโน้ม และกำหนดนโยบายในการพัฒนาสังคมอันจะเป็นกลไกสำคัญในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นได้อย่างทันที่ต่อไป

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้มีข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมระดับจังหวัดที่ถูกต้อง ชัดเจน ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายที่สามารถใช้ประโยชน์ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้น
- 2) เพื่อให้หน่วยงานในระดับท้องถิ่น และระดับจังหวัดนำข้อมูลไปใช้ในการกำหนดแผนงาน เพื่อคุ้มครอง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้น
- 3) เพื่อให้หน่วยงานระดับกระทรวงนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์วิเคราะห์สถานการณ์ แนวโน้ม และกำหนดนโยบายและแผนงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

กลไกขับเคลื่อนการจัดทำรายงานสถานการณ์สังคมจังหวัด

การจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดนครราชสีมา ประจำปี 2563 เป็นการรวบรวมข้อมูล เพื่อให้มีข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมระดับจังหวัดที่ถูกต้อง ชัดเจน ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายที่สามารถใช้ประโยชน์ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาสังคมที่เกิดขึ้น ให้หน่วยงานในระดับท้องถิ่น และระดับจังหวัด นำข้อมูลไปใช้ในการกำหนดแผนงาน เพื่อคุ้มครอง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาสังคมที่เกิดขึ้น และให้หน่วยงานระดับกระทรวงนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์วิเคราะห์สถานการณ์ แนวโน้ม และกำหนดนโยบายและแผนงานในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาสังคมภาพรวมต่อไป โดยการดำเนินงาน ดังนี้

ขอบเขตการดำเนินงาน

1) คำนิยาม

“ข้อมูลสถานการณ์ทางสังคม” หมายถึง ข้อมูลที่บ่งชี้ลักษณะของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องให้การคุ้มครองเพื่อสร้างความมั่นคงในชีวิต ที่สามารถใช้ประโยชน์ในการป้องกัน และแก้ไขความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสังคม รวมถึงข้อมูลสถานการณ์ของประเด็นปัญหาทางสังคมสำคัญที่เกิดขึ้นในรอบปี

“รายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับจังหวัด” หมายถึง การรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลด้านสังคมในจังหวัด ประกอบด้วยสถิติการให้บริการที่เป็นปัจจุบัน ท้นต่อสถานการณ์ ครอบคลุมทั้งข้อมูลเชิงกลุ่มเป้าหมาย ข้อมูลเชิงประเด็น ข้อมูลจากระบบสารสนเทศของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ข้อมูลด้านสังคมจากหน่วยงานแวดล้อมกระบวนการ ข้อมูลที่บ่งชี้ถึงสถานการณ์ทางสังคมตัวชี้วัดที่เป็นสากล รวมทั้งสถานการณ์ทางสังคมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และข้อเสนอแนะในการป้องกันแก้ไขปัญหาทั้งในเชิงนโยบายและปฏิบัติ”

2) ขอบเขตด้านพื้นที่

- จังหวัดนครราชสีมา

3) ขอบเขตด้านเนื้อหา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไประดับจังหวัด ประกอบด้วย

- ข้อมูลกายภาพของจังหวัด
- ข้อมูลประชากรในจังหวัด
- ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด

ส่วนที่ 2 สถานการณ์ทางสังคมของจังหวัด ประกอบด้วย

- สถานการณ์เชิงกลุ่มเป้าหมาย

- 1) สถานการณ์เด็กและเยาวชน
- 2) สถานการณ์สตรี
- 3) สถานการณ์ครอบครัว
- 4) สถานการณ์ผู้สูงอายุ
- 5) สถานการณ์คนพิการ
- 6) สถานการณ์คนไร้ที่พึ่ง/ผู้ทำการขอทาน

- 7) สถานการณ์ด้านกลุ่มชาติพันธุ์
- 8) สถานการณ์ผู้ประสบปัญหาทางสังคม
- 9) สถานการณ์ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

- สถานการณ์เชิงประเด็น

- 1) สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของจังหวัด
- 2) สถานการณ์เชิงประเด็นอื่นๆ ที่สำคัญของจังหวัด
- 3) สถานการณ์ทางสังคมที่เป็นจุดเด่นของจังหวัด/สำนักงาน พมจ./One Home

วิธีการดำเนินงาน

การดำเนินงานจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับจังหวัด สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา ได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลเชิงกลุ่มเป้าหมาย ข้อมูลเชิงประเด็น ข้อมูลจากระบบสารสนเทศของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ข้อมูลด้านสังคมจากหน่วยงานแวดล้อมกระบวนการ ข้อมูลที่บ่งชี้ถึงสถานการณ์ทางสังคมตัวชี้วัดที่เป็นสากล รวมทั้งสถานการณ์ทางสังคมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง นำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลด้านสังคมในจังหวัด

ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัด และกระทรวง

ความสอดคล้อง	ยุทธศาสตร์ จังหวัด	ยุทธศาสตร์ กระทรวง พม.
รายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดนครราชสีมา ประจำปี 2563	<u>ยุทธศาสตร์ที่ 2</u> การลดความเหลื่อมล้ำ เพื่อยกระดับสังคมให้เป็น เมืองน่าอยู่ ตามแนวทาง เศรษฐกิจพอเพียง	<u>ยุทธศาสตร์กระทรวง พม. : ยุทธศาสตร์ที่ 4</u> ยกระดับสู่การเป็นผู้นำทางสังคมสถานการณ์และ กำหนดนโยบาย <u>ยุทธศาสตร์ สป.พม. : ยุทธศาสตร์ที่ 1</u> พัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์

บทที่ 1 บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

นโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านสวัสดิการสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ คือ การเน้นบทบาทของสถาบันทางสังคมชุมชนในการเป็นเครือข่ายคุ้มครองทางสังคมและจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ การส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย จัดการกระทำความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และผู้พิการ ให้การคุ้มครองและส่งเสริมการจัดสวัสดิการทางสังคมที่เหมาะสมแก่ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และผู้ที่อยู่ในภาวะยากลำบากให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น พึ่งตนเองได้ การเพิ่มประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยส่งเสริมระบบติดตามและเฝ้าระวังปัญหาที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยเน้นการพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสาร การเตือนภัย และสร้างเครือข่ายอาสาสมัครชุมชนในพื้นที่ต่างๆ ในการป้องกันปัญหาร่วมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ และภายใต้นโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ในส่วนของการส่งเสริมประสิทธิภาพ การบริหารราชการแผ่นดิน รัฐบาลยังมุ่งสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพ มุ่งตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน บูรณาการความเชื่อมโยงของการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค สู่ท้องถิ่นโดยการสนับสนุนการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ ผ่านกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดที่สอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาล แผนยุทธศาสตร์ระดับชาติ ตลอดจนเชื่อมโยงกับแผนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนชุมชน โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในฐานะกระทรวงหลักที่มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคม เพื่อให้ประชาชนได้รับหลักประกันในชีวิต สามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี รวมทั้งมีบทบาทในการผลักดันให้เกิดการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน เพื่อนำไปสู่สังคมที่ดีงามและอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน จึงควรที่จะต้องมีการพัฒนาองค์ความรู้ ตลอดจนกลไกต่างๆ ในการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสภาพสังคมไทยในปัจจุบันที่กำลังเผชิญกับปัญหาสังคมที่หลากหลาย และมีระดับความรุนแรงของแต่ละปัญหาที่แตกต่างกันไปตามสภาพสังคมในแต่ละพื้นที่ ดังนั้น หากสามารถที่จะประเมินสถานการณ์ทางสังคมได้ตามลักษณะของชุมชนท้องถิ่น ก็จะสามารถที่จะวิเคราะห์ปัญหาสังคมได้อย่างสอดคล้องกับกระแสความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจน และสามารถที่จะนำไปเป็นฐานข้อมูลสำคัญในการวิเคราะห์ทิศทางและกำหนดนโยบายในการพัฒนาสังคมอันจะเป็นกลไกสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคมที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี

กระทรวงฯ จึงได้ดำเนินการจัดทำการสำรวจข้อมูลสถานการณ์ทางสังคม ปี 2563 ขึ้น เพื่อให้ท้องถิ่นและจังหวัดได้ตระหนักถึงความสำคัญ และความจำเป็นในการมีข้อมูลเชิงสังคมที่จัดเก็บและรวบรวมจากข้อมูลภายในจังหวัด ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีความถูกต้อง ชัดเจน เป็นเอกภาพสามารถนำไปใช้ประกอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด แผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาสังคมจังหวัด แผนงานและโครงการอื่นๆ ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้ถูกต้องสอดคล้องกับสภาพปัญหาสังคมของแต่ละพื้นที่ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้มีข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมระดับจังหวัดที่ถูกต้อง ชัดเจน ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายที่สามารถใช้ประโยชน์ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาสังคมที่เกิดขึ้น
- 2) เพื่อให้หน่วยงานในระดับท้องถิ่น และระดับจังหวัดนำข้อมูลไปใช้ในการกำหนดแผนงาน เพื่อคุ้มครอง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาสังคมที่เกิดขึ้น
- 3) เพื่อให้หน่วยงานระดับกระทรวงนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์วิเคราะห์สถานการณ์ แนวโน้ม และกำหนดนโยบายและแผนงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมภาพรวมต่อไป

1.3 การเปลี่ยนแปลงภาพรวมของสถานการณ์ทางสังคมที่สำคัญของจังหวัด

สภาพสังคม

การศึกษา จากผลการสำรวจข้อมูล จปฐ. พบว่า ประชากรในจังหวัดนครราชสีมาส่วนมากจบการศึกษาชั้นประถมศึกษา (ป.4, ป.7 ป.6) จำนวน 723,976 คน คิดเป็นร้อยละ 52.2 จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (มศ.1-3, ม.1.-3) จำนวน 235,519 คน คิดเป็นร้อยละ 17.0 จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (มศ.4-5, ม.4-6, ปวช.) จำนวน 173,987 คน คิดเป็นร้อยละ 12.6

จังหวัดนครราชสีมา มีสถานศึกษาแยกตามสังกัด จำนวน 1,534 โรง ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีจำนวนครู คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา จาก 6 สังกัด มีจำนวน 23,624 คน และมีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 533,263 คน

อาชีพ จากผลการสำรวจข้อมูล จปฐ. พบว่า ประชากรในจังหวัดนครราชสีมา ส่วนมากประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 388,760 คน คิดเป็นร้อยละ 27.0 อาชีพเกษตรกรรม-ทำนา จำนวน 361,428 คน คิดเป็นร้อยละ 25.1 กำลังศึกษา จำนวน 317,515 คน คิดเป็นร้อยละ 22.0

การศาสนา จังหวัดนครราชสีมา มีวัดมากที่สุดในประเทศไทย จำนวน 2,568 วัด อยู่ในเขตอำเภอเมือง 153 วัด มีผู้นับถือศาสนาพุทธมากกว่าร้อยละ 98 นับถือศาสนาคริสต์ประมาณร้อยละ 1 นอกจากนั้นนับถือศาสนาอิสลาม ซิกข์ และอื่นๆ ในเขตเทศบาลมีวัดพระอารามหลวง 5 แห่ง วัดที่มีวิสุงคามสีมา 935 แห่ง สำนักสงฆ์ 870 แห่ง ที่พักสงฆ์ 798 แห่ง วัดร้าง 72 แห่ง พระภิกษุ 13,872 รูป สามเณร 1,935 รูป

การสาธารณสุข สถานพยาบาลทั้งภาครัฐและเอกชน ดังนี้ เป็นโรงพยาบาลเอกชน 8 แห่ง คลินิกแพทย์และคลินิกทันตกรรม จำนวน 236 แห่ง มีศูนย์บริการสาธารณสุขในเขตอำเภอเมือง จำนวน 4 แห่ง เป็นโรงพยาบาลภาครัฐสังกัดสาธารณสุข 31 แห่ง แบ่งเป็นระดับโรงพยาบาลศูนย์ขนาด 1,019 เตียง 1 แห่ง โรงพยาบาลจิตเวช 1 แห่ง โรงพยาบาลแม่และเด็ก 1 แห่ง โรงพยาบาลชุมชน 28 แห่ง โรงพยาบาลภาครัฐสังกัดกระทรวงกลาโหม 2 แห่ง และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 349 แห่ง

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สถานีตำรวจ จำนวน 5 สถานี ประกอบด้วย สถานีตำรวจภูธรจังหวัด จำนวน 1 สถานี สถานีตำรวจภูธรอำเภอ จำนวน 31 สถานี สถานีตำรวจภูธรตำบล จำนวน 19 สถานี จากข้อมูลคดีอาญาที่เกิดขึ้นในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า มีการรับแจ้งคดีความ จำนวน 13,832 คดี มีการจับกุมได้ 22,300 คดี ส่วนใหญ่เป็นคดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย ซึ่งมีการรับแจ้งคดีความ จำนวน 11,288 คดี มีการจับกุมได้ 20,187 คดี รองลงมาเป็นคดีประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกายและเพศ มีการรับแจ้งคดีความจำนวน 1,056 คดี มีการจับกุมได้ 924 คดี และมีการรับแจ้งคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ จำนวน 806 คดี มีการจับกุมได้ 702 คดี ตามลำดับ

ระบบบริการโครงสร้างพื้นฐาน จังหวัดนครราชสีมา เป็นประตูสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเป็นเมืองหลักที่มีความสำคัญเมืองหนึ่งของภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่จะเป็นแหล่งรองรับความเจริญ กิจกรรมทางเศรษฐกิจ และแหล่งจ้างงานที่สำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระดับของโครงสร้างพื้นฐานที่มีอยู่ในจังหวัดนครราชสีมาถือว่าอยู่ในระดับต้น ๆ เมืองหลักอีกเมืองหนึ่งของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ระบบน้ำประปา การประปาส่วนภูมิภาคในเขตจังหวัดนครราชสีมา มีการให้น้ำบริการประปา 22 แห่ง มีผู้ใช้น้ำจำนวน 59,225 ราย มีปริมาณการผลิต จำนวน 38,938,090 ลบ.ม./ปี แหล่งน้ำดิบใช้น้ำจากอ่างเก็บน้ำลำตะคอง

การไฟฟ้า จำนวนการไฟฟ้าทั้งหมด 44 แห่ง จำนวนครัวเรือนทั้งหมด 1,463,280 ราย ติดตั้งมิเตอร์และจ่ายไฟแล้ว 1,443,380 ราย ใช้ไฟฟ้าง 2,837 ราย ติดตั้งใช้ Home Solar cell 13,752 ราย รวมครัวเรือนที่ใช้ไฟแล้ว 1,459,969 ราย สำหรับครัวเรือนที่ยังไม่มีไฟฟ้าใช้ 3,311 ราย รอจัดสรรเข้าโครงการ คพช.3 ต่อไป

โทรศัพท์ การให้บริการโทรศัพท์ในเขตพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ให้บริการโทรศัพท์พื้นฐานและบริการโทรศัพท์สาธารณะ จำนวน 2 ราย ได้แก่ บริษัท 3BB จำกัด และบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) โดยเปิดให้บริการด้าน อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ซึ่งอัตราความเร็วในการรับส่งข้อมูลขึ้นอยู่กับเครือข่าย และพื้นที่ให้บริการมีชุมสายโทรศัพท์เปิดให้บริการจำนวน 213 ชุมสาย เลขหมายเต็ม 109,541 เลขหมายมีผู้ใช้บริการโทรศัพท์พื้นฐาน จำนวน 75,773 เลขหมาย โทรศัพท์สาธารณะ 3,802 เลขหมาย

การสื่อสารและโทรคมนาคม การให้บริการการสื่อสารไปรษณีย์ ในเขตพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ได้มีการจัดตั้งที่ทำการไปรษณีย์ เพื่อให้บริการทั้งในเขตตัวจังหวัด อำเภอ และตำบล ที่ทำการไปรษณีย์ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 35 แห่ง ศูนย์ไปรษณีย์ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 1 แห่ง ที่ทำการไปรษณีย์อนุญาตในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 148 แห่ง

การคมนาคม และการขนส่ง การคมนาคมในจังหวัดนครราชสีมา สะดวกสบายทั้งทางรถยนต์และรถไฟ เนื่องจากเป็นศูนย์กลางการคมนาคมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและเป็นจังหวัดที่เป็นประตูสู่ภาคอีสานรวมถึงการเดินทางโดยเครื่องบินที่ใช้เวลาเพียง 45 นาที สำหรับผู้ที่ต้องการความรวดเร็วในการเดินทาง

การขนส่งทางรถยนต์โดยระบบทางหลวงชนบท มีเส้นทางหลวงชนบททั้งสิ้น 66 เส้นทาง รวมระยะทางทั้งสิ้น 1,395.79 กิโลเมตร เป็นผิวถนนลาดยาง 1,279.25 กิโลเมตร เป็นผิวถนนคอนกรีต 6.89 กิโลเมตร และเป็นผิวถนนลูกรัง 109.65 กิโลเมตร

ที่มา : สำนักทางหลวงชนบทที่ 5 (นครราชสีมา)

บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด

สัญลักษณ์ประจำจังหวัด

รูปอนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี ประดิษฐานอยู่หน้า ประตูชุมพล ประตูเมืองทางด้านทิศตะวันตก

หมายถึง วีรกรรมอันกล้าหาญที่ท้าวสุรนารีได้กอบกู้เมืองนครราชสีมา จากกองทัพของเจ้าอนุวงศ์แห่งเวียงจันทน์ไว้ได้ ซึ่งตราประจำจังหวัดนครราชสีมา ภาพนี้มีฐานะเป็นตราราชการ ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดภาพเครื่องหมายราชการ ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายราชการ พุทธศักราช 2482 (ฉบับที่ 214) ว่าด้วยการกำหนดเครื่องหมายราชการประจำจังหวัด 76 จังหวัด

คำขวัญประจำจังหวัด

“เมืองหญิงกล้า ผ้าไหมดี หมี่โคราช ปราสาทหิน ดินด่านเกวียน”

(คำขวัญเดิม โคราช ลือเลื่อง เมืองก่อนเก่า นกเขาคราม อ้อยคันร่ม ส้มขี้ม้า ผ้าหางกระรอก)

อักษรย่อ : นม

สีประจำจังหวัด : สีแสด (สีส้ม)

ต้นไม้ประจำจังหวัด : ต้นสาร (Millettia leucantha)

ดอกไม้ประจำจังหวัด : ดอกสาร

ประวัติความเป็นมา

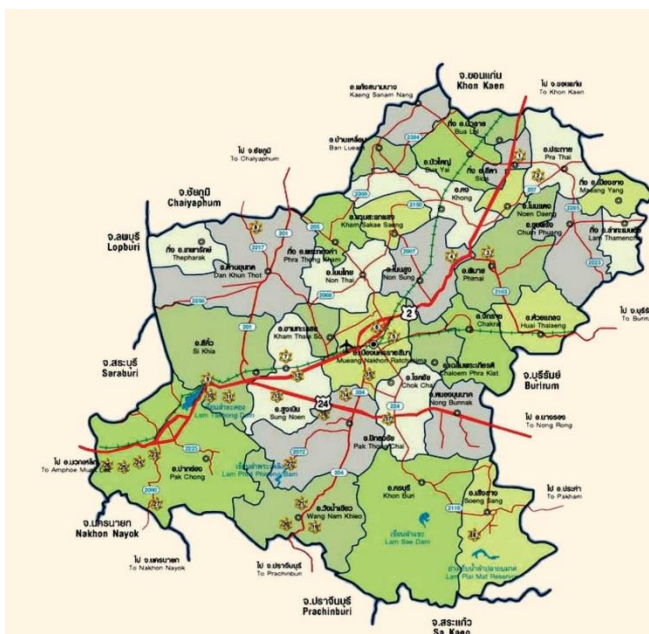
จังหวัดนครราชสีมา เป็นเมืองโบราณเมืองหนึ่งในอาณาจักรไทย แต่เดิมตั้งอยู่ในท้องที่อำเภอสูงเนิน ห่างจากตัวเมืองปัจจุบัน ประมาณ 31 กิโลเมตร เรียกว่า “เมืองโคราชะปุระ” หรือ โคราช กับ เมืองเสมา ซึ่งทั้ง 2 เมืองเคยเจริญรุ่งเรืองในสมัยขอม แต่ในปัจจุบันเป็นเมืองร้าง ตั้งอยู่ริมลำตะคอง

สมัยอยุธยา ในแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (พ.ศ.2199-2231) โปรดให้สร้างเมืองโดยเอาชื่อเมืองเสมากับเมืองโคราชะปุระ มาผูกเป็นนามเมืองใหม่เรียกว่า “เมืองนครราชสีมา” แต่คนทั่วไป เรียกว่า “เมืองโคราช”

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 1 โปรดเกล้าฯ ให้ยกฐานะเป็นเมืองชั้นเอก ผู้สำเร็จราชการเมือง มียศเป็นเจ้าพระยา เจ้าพระยานครราชสีมาคนแรกชื่อ ปิ่น ณ ราชสีมา และในรัชกาลนี้เมืองนครราชสีมาได้นำช้างเผือก 2 เชือก ขึ้นน้อมเกล้าถวาย ต่อมาในปี พ.ศ.2369 ในสมัยรัชกาลที่ 3 เจ้าอนุวงศ์ ผู้ครองเมืองเวียงจันทน์ ก่อการกบฏ ยกกองทัพมาตีเมืองนครราชสีมา และกวาดต้อน พลเมืองไปเป็นเชลย คุณหญิงโม (ภรรยาปลัดเมืองนครราชสีมา พระสุริยเดวพิเศษ ฤทธิ์ทศทิศวิชัย) ผู้รักษาเมือง แสร้งทำกลัวเกรงและประจบเอาใจทหารลาว เมื่อถูกกวาดต้อนมาถึงทุ่งสัมฤทธิ์ในเขตอำเภอยางชุมน้อยก็หยุดพักกลางทางพอได้โอกาสคุณหญิงโม ก็จัดกองทัพโจมตีกองทัพเวียงจันทน์แตกพ่ายไป วีรกรรมที่คุณหญิงโมได้ประกอบขึ้นนี้ รัชกาลที่ 3 จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สถาปนา คุณหญิงโม ดำรงฐานันดรศักดิ์เป็น “ท้าวสุรนารี” ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้โปรดเกล้าฯ ให้รวบรวมหัวเมืองในเขตที่ราบสูงให้นครราชสีมา เป็นที่ว่าการมณฑลลาวกลาง ในปี พ.ศ. 2434 (ร.ศ. 110)

2.1 ข้อมูลกายภาพของจังหวัด พื้นที่ การปกครอง

ขนาดที่ตั้งและอาณาเขต

ที่ตั้ง จังหวัดนครราชสีมา

ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ บนที่ราบสูงโคราช
ละติจูด 15 องศาเหนือ ลองจิจูด 102 องศาตะวันออก
สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 187 เมตร
ตัวจังหวัด อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร
โดยทางรถยนต์ 259 กิโลเมตร
และโดยทางรถไฟ 264 กิโลเมตร

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดขอนแก่น
ทิศใต้	ติดต่อกับ	จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดนครนายก
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	จังหวัดบุรีรัมย์
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	จังหวัดสระบุรี จังหวัดลพบุรี

จังหวัดนครราชสีมา

การปกครองและการบริหาร

ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศของจังหวัดมีทั้งที่เป็นภูเขาสูง ที่ราบลุ่ม พื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้นและพื้นที่ ลูกคลื่นลอนลึก ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 4 บริเวณ คือ

(1) บริเวณเทือกเขาและที่สูงทางตอนใต้ของจังหวัดมีความสูงจากระดับน้ำทะเล มากกว่า 250 เมตร อยู่ในบริเวณอำเภอปากช่อง อำเภอปักธงชัย อำเภอวังน้ำเขียว อำเภอครบุรีและอำเภอเสิงสาง เทือกเขานี้เป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำลำธารหลายสายที่ไหลไปทางตะวันออกของภาค ได้แก่ แม่น้ำมูล ลำแชะ ลำพระเพลิง และลำปลายมาศ พื้นที่ระหว่างเทือกเขาส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นลูกคลื่นลอนลึกและลูกคลื่นลอนตื้น ตอนล่างของหุบเขา มีความลาดชันค่อนข้างมาก ทำให้มีการชะล้างพังทลายของหน้าดินในบริเวณนี้ค่อนข้างสูง

2) บริเวณที่สูงทางตอนกลางของจังหวัดมีความสูงจากระดับน้ำทะเล 200 -250 เมตร อยู่ในเขตอำเภอด่านขุนทด อำเภอสีคิ้ว อำเภอเทพารักษ์ อำเภอพระทองคำ ตอนล่างของอำเภอโนนไทย อำเภอขามทะเลสอ อำเภอเมือง อำเภอสูงเนิน ตอนบนของอำเภอปักธงชัยและอำเภอครบุรี อำเภอโชคชัย อำเภอหนองบุญมาก อำเภอจักราช และอำเภอเสิงสาง ลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นลูกคลื่นลอนตื้นยกเว้นบริเวณใกล้เชิงเขามีลักษณะเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนลึก พื้นที่บางส่วนเป็นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำไหลผ่านหลายสาย ได้แก่ ลำแชะ ลำพระเพลิง ลำตะคอง ลำน้ำมูล และลำจักราช

3) พื้นที่ลูกคลื่นทางตอนเหนือของจังหวัด มีความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 200 เมตร อยู่ในเขตอำเภอขามสะแกแสง ตอนบนของอำเภอโนนไทย อำเภอดง ทางทิศตะวันตกของอำเภอบัวใหญ่ อำเภอบ้านเหลื่อม อำเภอห้วยแถลง และอำเภอชุมพวง อำเภอลำทะเมนชัย มีลักษณะเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้น ที่สูงสลับที่นา บางตอนเป็นพื้นที่ราบลุ่มบริเวณริมฝั่งแม่น้ำลำเชียงไกร และลำปลายมาศ

4) บริเวณที่ราบลุ่มทางตอนเหนือของจังหวัด มีความสูงจากระดับน้ำทะเลน้อยกว่า 200 เมตร อยู่ในเขตอำเภอบัวใหญ่ อำเภอคง อำเภอโนนสูง อำเภอประทาย อำเภอพิมาย อำเภอสีดา อำเภอบัวลาย และอำเภอเมืองยาง มีลักษณะเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้น และมีที่ราบลุ่มบริเวณริมฝั่งแม่น้ำ

ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะอากาศทั่วไปของจังหวัดนครราชสีมาอยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุม 2 ชนิด คือ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ(เริ่มตั้งแต่ประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์) มรสุมนี้มีแหล่งกำเนิดจากบริเวณความกดอากาศสูงในซีกโลกเหนือแถบประเทศมองโกเลียและจีนพัดพาเอามวลอากาศเย็นและแห้งจากแหล่งกำเนิดเข้ามาปกคลุมประเทศไทย ทำให้บริเวณจังหวัดนครราชสีมาประสบกับภาวะอากาศหนาวเย็นและแห้งแล้ง โดยทั่วไป ส่วนมรสุมอีกชนิดหนึ่งคือมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ (เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม) มรสุมนี้มีแหล่งกำเนิดจากบริเวณความกดอากาศสูงในซีกโลกใต้ บริเวณมหาสมุทรอินเดีย ซึ่งพัดออกจากศูนย์กลางเป็นลมตะวันออกเฉียงใต้และเปลี่ยนเป็นลมตะวันตกเฉียงใต้ เมื่อพัดข้ามเส้นศูนย์สูตร พัดพาเอามวลอากาศชื้นจากมหาสมุทรอินเดียมาสู่ประเทศไทย ทำให้บริเวณจังหวัดนครราชสีมามีเมฆมาก และฝนตกชุก โดยทั่วไป มีพื้นที่รับน้ำฝนรวม 55,142 ตารางกิโลเมตร ปริมาณน้ำท่ารวม 9,761 ลบ.ม. / ปี ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 1,357.7 จำนวนวันฝนตก 124 วัน ซึ่งปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยและจำนวนวันที่ฝนตกมีแนวโน้มคงที่

สภาพลุ่มน้ำและการพัฒนาลุ่มน้ำ

แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญของจังหวัดนครราชสีมา มี 9 ลุ่มน้ำโดยมีพื้นที่ลุ่มน้ำประมาณ 20,905 ตารางกิโลเมตร อำเภอที่ได้รับน้ำจากลุ่มน้ำได้แก่ อำเภอชุมพวง พิมาย ห้วยแถลง จักราช โนนสูง เมือง เลิงสาง ครบุรี โชคชัย ปักธงชัย สูงเนิน ปากช่อง ขามทะเลสอ สีคิ้ว โนนไทย ประทาย โนนแดง บัวใหญ่ ขามสะแกแสง คง แก้งสนามนาง บ้านเหลื่อม หนองบุญมาก รวม 23 อำเภอ มีรายละเอียดลุ่มน้ำต่างๆ ดังนี้

แหล่งเก็บน้ำขนาดใหญ่ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา มีโครงการชลประทานขนาดใหญ่ 5 แห่ง ได้แก่ อ่างเก็บน้ำลำตะคอง, อ่างเก็บน้ำลำพระเพลิง, อ่างเก็บน้ำมูลบน, อ่างเก็บน้ำลำแซะ, อ่างเก็บน้ำลำปลายมาศ และเขื่อนระบายน้ำทุ่งสัมฤทธิ์ โดยมีความจุ 992.69 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทาน 589,499 ไร่

ที่มา : โครงการชลประทานนครราชสีมา

ทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรป่าไม้ จังหวัดนครราชสีมา มีพื้นที่ป่าไม้ทั้งหมด 2,297,735 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 17.94 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด ปัจจุบันมีสภาพป่าดิบสมบูรณ์เนื้อที่ประมาณ 1,243,743 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 9.71 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด มีพรรณไม้สำคัญที่ขึ้นอยู่ได้แก่ ไม้ประดู่ ไม้แดง ไม้มะค่าโมง ไม้เต็ง ไม้รัง ไม้ยาง ไม้เหียง ไม้พลวง เป็นต้น รองลงมาเป็นป่าลัดใบสมบูรณ์ร้อยละ 3.54 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด และพื้นที่ป่าลัดใบ รอสภาพพื้นฟูร้อยละ 2.48 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

ทรัพยากรดิน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีพื้นที่ดินเค็มถึงหนึ่งในสามของภาคคือ 17.8 ล้านไร่ จังหวัดนครราชสีมา มีพื้นที่ดินเค็มมากที่สุดและรุนแรงที่สุด โดยมีพื้นที่ดินเค็มทั้งหมด 12.8 ล้านไร่ เป็นพื้นที่เค็มมากทำการเพาะปลูกไม่ได้ 0.48 ล้านไร่ พื้นที่ดินเค็มน้อยปานกลางใช้ปลูกข้าว 2 ล้านไร่ และพื้นที่รับน้ำที่มีศักยภาพทำให้เกิดการแพร่ดินเค็มอีก 2.1 ล้านไร่

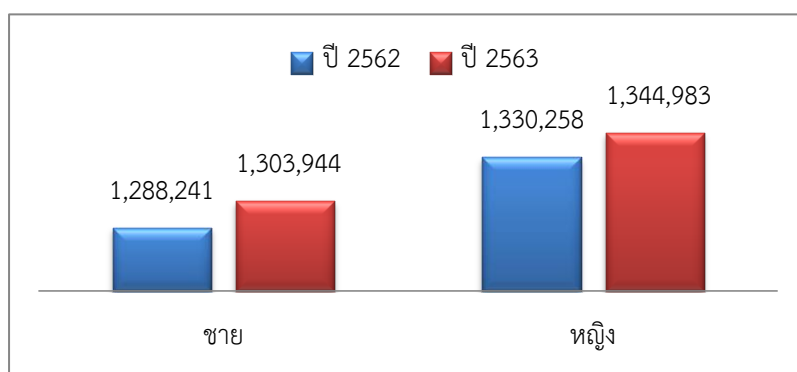

ทรัพยากรธรณี จังหวัดนครราชสีมา มีผลผลิตแร่และย่อยหินที่สำคัญซึ่งได้แก่ หินบะซอลต์ หินปูน และเกลือหิน มีผู้ถือประทานบัตร จำนวน 30 ราย ครอบคลุมพื้นที่ 2,982 ไร่ 41 งาน 1,198 ตารางวา จำแนกเป็นพื้นที่แร่เกลือหิน 959 ไร่ 5 งาน 277 ตารางวา พื้นที่แร่หิน ดินหรือทรายอุตสาหกรรม 233 ไร่ 3 งาน 80 ตารางวา พื้นที่แร่หินประดับชนิดหินทราย 110 ไร่ 14 งาน 412 ตารางวา พื้นที่แร่หินอ่อน 290 ไร่ 7 งาน 134 ตารางวา พื้นที่แร่หินอ่อน หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูน 717 ไร่ 6 งาน 146 ตารางวา พื้นที่แร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินบะซอลต์ 673 ไร่ 6 งาน 149 ตารางวา มีมูลค่าผลผลิตแร่รวมเฉลี่ย 612.72 ล้านบาท ผลผลิตแร่ที่ผลิตได้สูงสุดในปี 2552 คือ หินปูน-หินอุตสาหกรรมชนิดก่อสร้าง ผลิตได้ 501,287 เมตริกตัน รองลงมาเป็น หินอ่อน ผลิตได้ 408,333.63 เมตริกตัน และ หินบะซอลต์ ผลิตได้ 347,071 เมตริกตัน

ที่มา : กรมทรัพยากรธรณี และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติจังหวัดนครราชสีมา

2.2 ข้อมูลประชากร

แผนภูมิที่ 1 แสดงจำนวนประชากรในจังหวัดนครราชสีมา ปี 2562 และ 2563

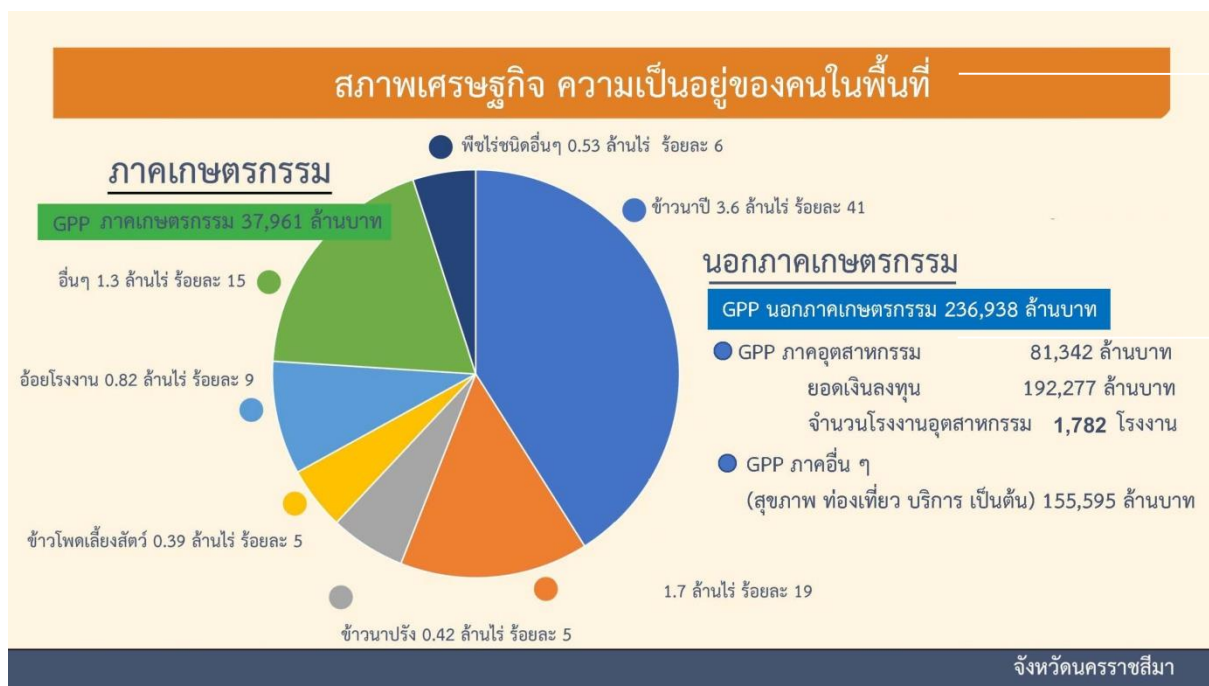
ตารางที่ 1 จำนวนประชากรจังหวัดนครราชสีมา (แยกตามช่วงอายุ)

ช่วงอายุ	ชาย	หญิง	รวม	ร้อยละของประชากร
0-18 ปี	288,281	272,322	560,603	21.16
19-25 ปี	129,692	122,398	252,090	9.52
26-59 ปี	667,234	686,800	1,354,034	51.12
60 ปีขึ้นไป	202,231	251,157	453,388	17.11
ปีจันทร์คติ	2	2	4	-
ทะเบียนบ้านกลาง	11,042	9,784	20,826	0.79
ประชากรที่มิใช่สัญชาติไทย	2,113	1,251	3,364	0.13
อยู่ระหว่างการย้าย	3,349	1,269	4,618	0.17
รวม	1,303,944	1,344,983	2,648,927	100

ที่มา : ระบบสถิติทางการทะเบียน สำนักงานทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง ณ 31 ธันวาคม 2562

2.3 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

บทที่ 3

สถานการณ์ทางสังคมของจังหวัดนครราชสีมา

3.1 สถานการณ์เชิงกลุ่มเป้าหมาย

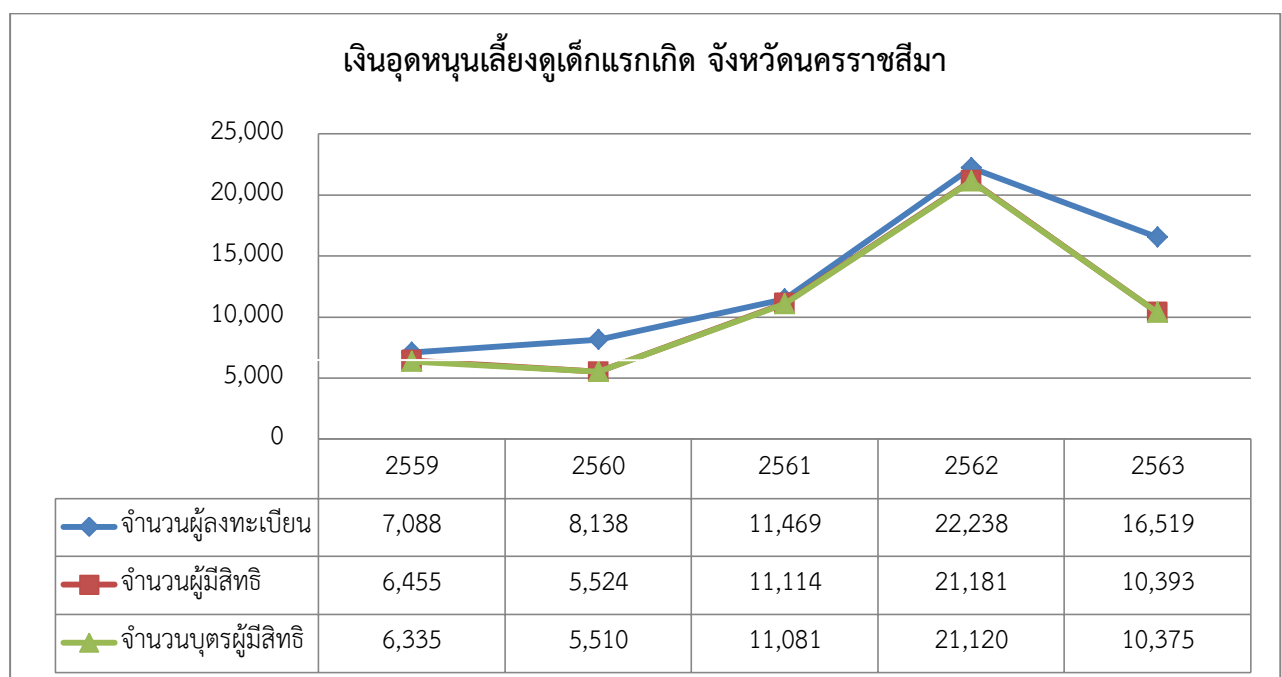
(1) เด็กและเยาวชน (อายุ 0 – 25 ปีบริบูรณ์)

ตารางที่ 2 จำนวนเด็กและเยาวชน

ช่วงอายุ (สัญชาติไทย)	ชาย	หญิง	รวม	ร้อยละ ของจำนวนประชากร
0 - 18 ปีบริบูรณ์	288,281	272,322	560,603	21.16
18 - 25 ปีบริบูรณ์	129,692	122,398	252,090	9.52

ที่มา : ระบบสถิติทางการแพทย์ สำนักงานทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562

แผนภูมิที่ 2 เงินอุดหนุนเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด จังหวัดนครราชสีมา (ณ 11 มิถุนายน 2563)

จากแผนภูมิ จะพบว่า จำนวนผู้ลงทะเบียนรับเงินอุดหนุนเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด สูงสุดในปี 2562 จำนวน 22,238 ราย รองลงมา คือ ปี 2563 จำนวน 16,519 และน้อยที่สุดในปี 2559 จำนวน 7,088

(2) สตรี

ตารางที่ 3 จำนวนสตรี (อายุ 25 – 59 ปี)

ช่วงอายุ	จำนวน (ราย)	ร้อยละของจำนวนประชากร
สตรี อายุ 25 – 59 ปี	667,234	25.19

ที่มา : ระบบสถิติทางการทะเบียน สำนักงานทะเบียนราษฎร์ กรมการปกครอง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562

(3) ครอบครัว

ตารางที่ 4 จำนวนศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนจังหวัดนครราชสีมา

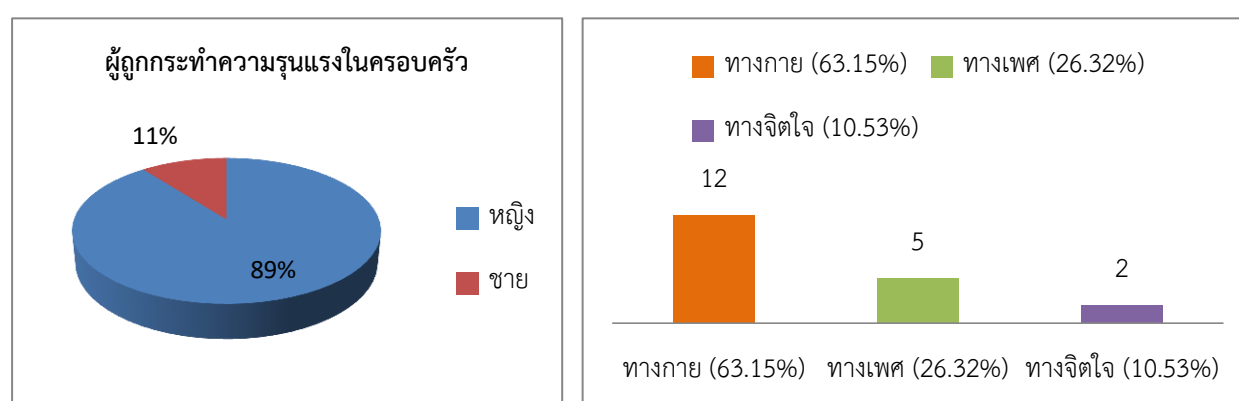
ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน	ระดับดีเด่น	ระดับดี
200 ศูนย์	14 ศูนย์	22 ศูนย์

ที่มา : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ 5 สถิติความรุนแรงในครอบครัว

ประเภทความรุนแรง	จำนวน (ราย)	ผู้กระทำ		ผู้ถูกกระทำ	
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
ทางกาย	12	12	-	2	10
ทางเพศ	5	5	-	-	5
ทางจิตใจ	2	2	-	-	2
รวม	19	19	-	2	17

แผนภูมิที่ 3 จำนวนผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว

สถานการณ์ความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัว

ในเขตพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา พบว่า กว่าร้อยละ 63.15 เป็นการกระทำความรุนแรงทางกาย ซึ่งผู้ถูกกระทำส่วนใหญ่เป็นหญิง และผู้กระทำส่วนใหญ่เป็นชาย ซึ่งสาเหตุมาจากความเครียดทางด้านเศรษฐกิจ การดื่มสุรา เป็นต้น

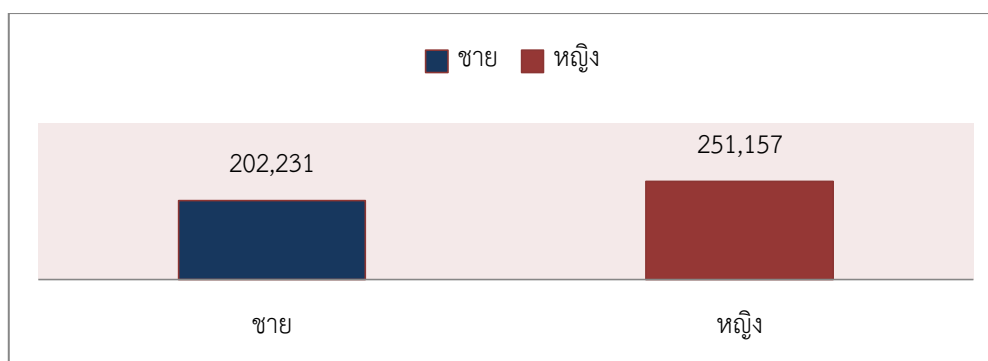
ที่มา : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา

(4) ผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป)

สถานการณ์ผู้สูงอายุ

ปัจจุบันจังหวัดนครราชสีมา มีผู้สูงอายุ 453,388 คน คิดเป็นร้อยละ 17.12 ของจำนวนประชากรทั้งจังหวัด ซึ่งถือเป็นจังหวัดที่มีจำนวนผู้สูงอายุมากเป็นอันดับ 2 ของประเทศ และปัจจุบันจังหวัดนครราชสีมาได้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุแล้ว ซึ่งจากสถานการณ์ดังกล่าวคาดว่าจะทำให้ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาโดยรวม โดยเฉพาะภาวะค่าใช้จ่ายในการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ การสร้างหลักประกันรายได้ ภาวะทางการคลัง ระบบสวัสดิการต่างๆ โดยรัฐบาลได้ให้ความสำคัญในการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุ เพื่อเป็นการลดความเหลื่อมล้ำและสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการของรัฐ การพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคม ระบบการออม ระบบการกักขังที่เป็นธรรมเหมาะสม รวมทั้งการสงเคราะห์ผู้สูงอายุที่ตกอยู่ในภาวะยากลำบาก

แผนภูมิที่ 4 จำนวนผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป)

ที่มา : ระบบสถิติทางการทะเบียน สำนักงานทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง ณ วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๐

ตารางที่ 6 องค์กรเครือข่ายผู้สูงอายุ

ลำดับที่	องค์กรด้านผู้สูงอายุ	จำนวน
1	ชมรมผู้สูงอายุจังหวัดนครราชสีมา	2,679 ชมรม
2	อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ	2,572 คน
3	ชมรมคลังปัญญาผู้สูงอายุ	442 คน
4	บ้านกลางของผู้สูงอายุในชุมชน	30 แห่ง
5	ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ	44 แห่ง
6	โรงเรียนผู้สูงอายุ	35 แห่ง
7	สถานสงเคราะห์ผู้สูงอายุ	2 แห่ง

ที่มา : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา

ผู้สูงวัยในโคราช

การสูงวัยของประชากร (Population ageing)

เป็นปรากฏการณ์ทางประชากรที่เกิดขึ้นในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา เมื่อประชากรในแต่ละพื้นที่ ตั้งแต่ชุมชน เขตการปกครองระดับต่าง ๆ ประเทศ ภูมิภาค ฯลฯ มีอายุสูงขึ้น โดยสังเกตได้จากสัดส่วนของประชากรสูงอายุ หรืออายุมัธยฐานของประชากรที่เพิ่มสูงขึ้นในประชากรปิด หรือประชากรที่เปลี่ยนไปโดยไม่มีการย้ายถิ่น การสูงวัยของประชากร มีสาเหตุมาจากการเกิดที่ลดลง และอายุของผู้คนยืนยาวขึ้น

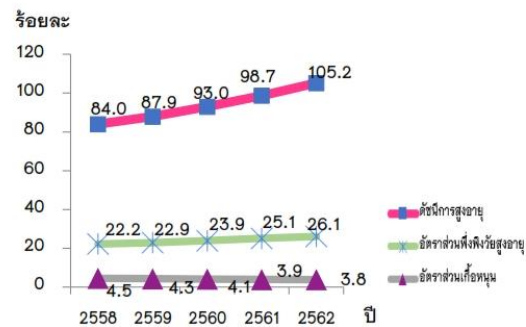
จังหวัดที่มีจำนวนผู้สูงอายุมากที่สุด 5 อันดับแรก

จังหวัดที่มี ผู้สูงอายุมากที่สุด 5 อันดับแรก	จำนวนประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป			อัตรา ผู้สูงอายุ
	รวม	ชาย	หญิง	
1 กรุงเทพมหานคร	1,063,871	441,903	621,968	18.78
2 นครราชสีมา	453,388	202,231	251,157	17.12
3 เชียงใหม่	333,692	149,919	183,773	18.75
4 ขอนแก่น	312,933	141,834	171,099	17.36
5 อุบลราชธานี	276,928	127,031	149,597	14.74

ที่มาข้อมูล : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ปี 2562

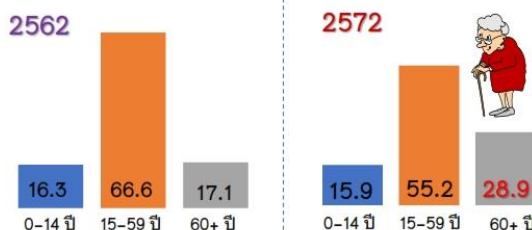
ในปี 2562 จังหวัดที่มีจำนวนผู้สูงอายุมากที่สุด 5 อันดับแรก คือ กรุงเทพมหานคร นครราชสีมา เชียงใหม่ ขอนแก่น และ อุบลราชธานี

แนวโน้มดัชนีการสูงอายุ อัตราส่วนพึ่งพิงวัยสูงอายุ และอัตราส่วนเกื้อหนุน พ.ศ. 2558 - 2562

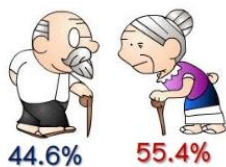
ที่มาข้อมูล : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, ปี 2558 - 2562

ร้อยละของประชากรจังหวัดนครราชสีมา ปี 2562, 2572

ที่มาข้อมูล : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, ปี 2562
ค่าคาดประมาณประชากร สศช., ปี 2572

ร้อยละของผู้สูงอายุจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ ปี 2562

ผู้สูงอายุชายมีจำนวน 202,231 คน
หรือ ร้อยละ 44.6
ผู้สูงอายุหญิงมีจำนวน 251,157 คน
หรือ ร้อยละ 55.4

ที่มาข้อมูล : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, ปี 2562

รายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุไทย มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.), ปี 2561

ผู้สูงอายุ หมายถึง ผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป
อัตราผู้สูงอายุ หมายถึง อัตราส่วนของผู้สูงอายุ ต่อประชากรทั้งสิ้น 100 คน

ดัชนีการสูงอายุ หมายถึง อัตราส่วนของจำนวนผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) ต่อประชากรวัยเด็ก (อายุ 0-14 ปี) 100 คน
อัตราส่วนพึ่งพิงวัยสูงอายุ หมายถึง อัตราส่วนของจำนวนผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) ต่อประชากรทำงาน (อายุ 15-59 ปี) 100 คน
อัตราส่วนเกื้อหนุน หมายถึง อัตราส่วนของจำนวนประชากรวัยทำงาน (อายุ 15-59 ปี) เทียบกับประชากรผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป)

ในปี 2562 จังหวัดนครราชสีมาเด็กอายุ 0-14 ปี ร้อยละ 16.3
วัยแรงงานอายุ 15-59 ปี ร้อยละ 66.6 และเป็นผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) ร้อยละ 17.1

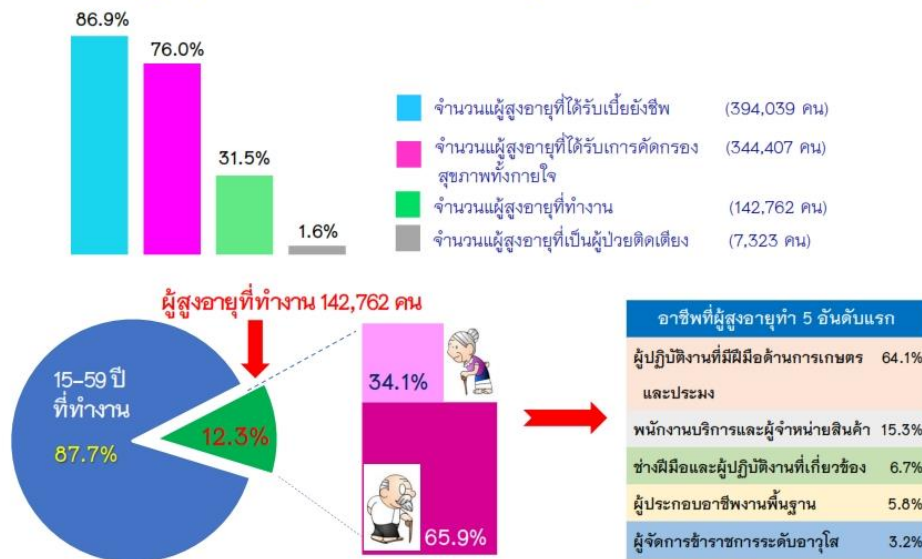
อีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2572 จำนวนเด็กจะลดลงเหลือเพียง ร้อยละ 15.9 คนวัยแรงงานจะลดลงเหลือร้อยละ 55.2 ในขณะที่ ผู้สูงอายุ จะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 28.9

อัตราส่วนเกื้อหนุน มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง จาก 4.5 ในปี 2558 เหลือเพียง 3.8 ในปี 2562 หมายถึง คนที่อยู่ในวัยแรงงานประมาณ 4 คน ที่จะสามารถเลี้ยงดูผู้สูงอายุได้ 1 คน อันเป็นผลมาจากจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้น และจำนวนคนในวัยทำงานที่ลดลง

การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุยังคงอยู่ในกำลังแรงงานให้นานที่สุด เป็นหนึ่งในแนวนโยบายสำคัญที่จะทำให้ประเทศไทยสามารถรับมือกับการสูงวัยอย่างรวดเร็วของประชากรได้ ผู้สูงอายุที่ยังทำงาน จะช่วยตนเองให้มีรายได้และมีคุณค่า ซึ่งเท่ากับจะเป็นการผ่อนภาระพึ่งพาครอบครัวและรัฐ ทั้งยังช่วยทดแทนแรงงานของคนวัยทำงานที่ลดลงอีกด้วย

ร้อยละของผู้สูงอายุจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคม ปี 2562

ที่มาข้อมูล : จำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ ปี 2562, สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา

จำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรองสุขภาพฯ และจำนวนผู้สูงอายุที่เป็นผู้ป่วยติดเตียง ปี 2562, สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา

จำนวนผู้สูงอายุที่ทำงาน ปี 2562, สำนักงานสถิติจังหวัดนครราชสีมา

การสูงวัยอย่างมีพลัง (Active ageing)

ในปี 2562 มีผู้สูงอายุที่ยังคงต้องทำงานอยู่จำนวน 142,762 คน ผู้สูงอายุชายที่ยังคงทำงานอยู่มีจำนวนมากกว่าผู้สูงอายุหญิงถึงเท่าตัว โดยอาชีพที่ผู้สูงอายุทำส่วนใหญ่เป็นผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้านการเกษตรและประมง

ขณะนี้การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอายุของประชากรไทยได้ก่อให้เกิดผลกระทบในหลาย ๆ ด้าน ต่อภาวะเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยแล้ว และนับจากวันนี้เป็นต้นไป ผลกระทบเหล่านี้จะยิ่งทวีความรุนแรงและเห็นได้ชัดเพิ่มขึ้น

ประชากรวัยเด็กลดลง ส่งผลต่อการอุปการะและควบคุมของโรงเรียนที่มีเด็กนักเรียนน้อยลง

ประชากรวัยทำงานลดลง ส่งผลให้ต้องมุ่งเน้นคุณภาพแรงงาน เช่น การพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน การใช้เทคโนโลยีเครื่องจักรกล การนำเข้าแรงงานบางประเภท และการขยายอายุการทำงาน

ประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้น ส่งผลต่อการจัดระบบสวัสดิการและการประกันสังคม แก่ผู้สูงอายุ การบริการทางด้านสุขภาพอนามัยและการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุยังคงอยู่ในกำลังแรงงานนานที่สุด

- เสริมทักษะ หรือเพิ่มทักษะใหม่ให้กับแรงงานสูงอายุภายใต้แนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- สร้างแรงจูงใจในการทำงานให้กับแรงงานสูงอายุด้วยการออกแบบการทำงานที่ยืดหยุ่น เหมาะสมกับความต้องการและเงื่อนไขตามวัยของแรงงาน
- สร้างแรงจูงใจ และขยายสิทธิประโยชน์ให้กับนายจ้างที่จ้างงานผู้สูงอายุ
- ขยายอายุในการเริ่มรับสิทธิประโยชน์กรณีชราภาพให้ยาวนานกว่าที่อายุ 55 ปีขึ้นไป ในกรณีของแรงงานภาคเอกชนที่อยู่ภายใต้ระบบประกันสังคม
- หามาตรการส่งเสริมให้แรงงานนอกระบบเป็นสมาชิกกองทุนการออมแห่งชาติเพิ่มมากขึ้น เพื่อมีหลักประกันด้านรายได้ยามชราภาพ
- เพิ่มกิจกรรม CSR ของภาคเอกชน ในการส่งเสริมสร้างงานแก่แรงงานสูงอายุ โดยเฉพาะกลุ่มแรงงานนอกระบบ
- ปรับแก้ระเบียบ กฎเกณฑ์ กฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการจ้างงานผู้สูงอายุ รวมทั้งการขยายอายุเกษียณของข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ
- สร้างนวัตกรรมใหม่เกี่ยวกับนิยามผู้สูงอายุ เพื่อให้สังคมเห็นว่าผู้สูงอายุยังมีพลังและมีศักยภาพเป็นผู้ผลิตในตลาดแรงงานได้

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดนครราชสีมา

(5) คนพิการ

ตารางที่ 7 ประเภทความพิการของผู้พิการที่จดทะเบียน

ประเภทความพิการ		จำนวน(ราย)		
		ชาย	หญิง	รวม
1	ความพิการทางการเห็น	5,705	7,852	13,557
2	ความพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	7,464	7,450	14,914
3	ความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย	21,316	20,883	42,199
4	ความพิการทางจิตใจและพฤติกรรม	3,822	2,663	6,485
5	ความพิการทางสติปัญญา	3,501	2,868	6,369
6	ความพิการทางการเรียนรู้	213	99	312
7	ความพิการทางออทิสติก	294	73	367
8	ความพิการมากกว่า 1 ประเภทความพิการ	2,048	1,757	3,805
9	ไม่ระบุ	-	-	-
รวมทั้งสิ้น (ข้อมูล ณ 2537 – เมษายน 2563)		44,363	43,645	88,008

ที่มา : ศูนย์บริการคนพิการจังหวัดนครราชสีมา

คนพิการที่จดทะเบียนคนพิการจังหวัดนครราชสีมา ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2537 – เมษายน 2563
จำนวน 88,008 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.32 ของประชากรจังหวัดนครราชสีมา

จากตารางพบว่า คนพิการจังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนทั้งสิ้น 88,008 คน (ณ เมษายน 2563) โดยมีความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางกายมากที่สุด จำนวน 42,199 คน คิดเป็นร้อยละ 47.95 รองลงมา คือ มีความพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย จำนวน 14,914 คน คิดเป็นร้อยละ 16.95 และพิการทางการมองเห็น จำนวน 13,557 คน คิดเป็นร้อยละ 15.40

(6) คนไร้ที่พึ่ง/กลุ่มผู้ทำการขอทาน

ตารางที่ 8 คนไร้ที่พึ่ง/กลุ่มผู้แสดงความสามารถ/ขอทาน

ประเภท	รวม
คนไร้ที่พึ่ง - มีอาการทางจิต 246 คน - ไม่มีอาการทางจิต 42 คน	288
ขอทาน	2
พ.ร.บ.สุขภาพจิต (ผู้ป่วยที่รับจาก รพ.จิตเวช)	150
รวม	440

ที่มา : สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งบ้านเมตตา จังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ 9 ผู้แสดงความสามารถ

ประเภท	ชาย	หญิง	รวม
ผู้แสดงความสามารถ	111	36	147

ที่มา : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา

จากตารางที่ 8 พบว่า ปี 2563 คนไร้ที่พึ่งที่อยู่ ณ สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งบ้านเมตตา จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนมากถึง 440 คน ส่วนใหญ่เป็นคนเร่ร่อนไร้ที่พึ่งและมีอาการทางจิต จำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 55.91 ของผู้ใช้บริการภายในสถานคุ้มครองฯ

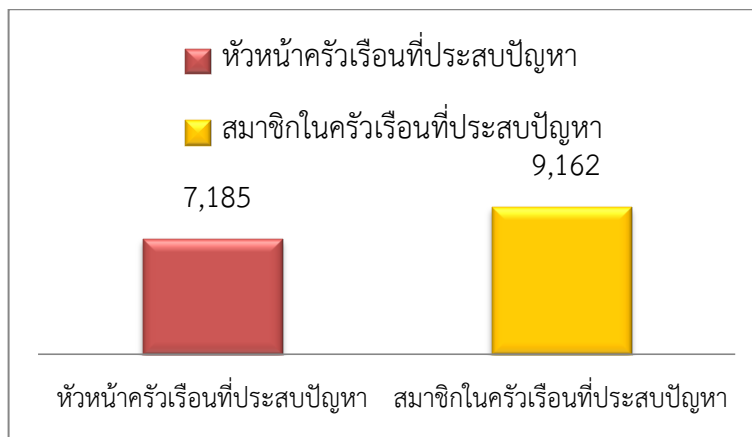

(7) สถานการณ์ผู้ประสบปัญหาทางสังคม ข้อมูล SOCIAL MAP

ตารางที่ 10 ข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคม

ข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคม	จำนวน
1. จำนวนครัวเรือน	9,563 ครัวเรือน
2. จำนวนผู้ประสบปัญหาทั้งหมด	16,347 ราย
2.1 จำนวนหัวหน้าครัวเรือนที่ประสบปัญหา	7,185 ราย
2.2 จำนวนสมาชิกที่ประสบปัญหา	9,162 ราย

แผนภูมิที่ 5 ผู้ประสบปัญหาทางสังคม

ความต้องการความช่วยเหลือ

ตารางที่ 11 ความต้องการความช่วยเหลือ

ลำดับที่	ความต้องการความช่วยเหลือ	จำนวน (ราย)
1	เงินสงเคราะห์	13,725
2	เงินทุนประกอบอาชีพ	4,042
3	ทุนการศึกษา	2,208
4	อื่นๆ เช่น	1,697
5	ฝึกอาชีพ	1,182
6	เบี้ยความพิการ	444
7	ส่งเข้ารับการรักษา/บำบัด	395
8	เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	323
9	ช่วยเหลือทางด้านกฎหมาย/คุ้มครองสิทธิ	62
10	จัดหาครอบครัวอุปถัมภ์	50
11	เข้าสถานสงเคราะห์/สถานคุ้มครอง	15

ตารางที่ 12 ประเด็นปัญหาทางสังคม

ลำดับที่	ประเด็นปัญหา	จำนวน (ราย)
1	ยากจน	12,705
2	มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ	9,566
3	อยู่ในครอบครัวยากจน/บิดามารดาหย่าร้าง ทั้งร้าง ถูกคุมขัง/แยกกันอยู่และได้รับความลำบาก	4,472
4	มีหนี้สินและไม่มีการออม	3,797
5	ว่างงาน	3,282
6	ที่อยู่อาศัยไม่มั่นคง/สภาพที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสมต่อการพักอาศัย	3,133
7	ต้องดูแลบุคคลในครอบครัว	3,018
8	ไม่มีอาชีพ	2,769
9	เจ็บป่วยเรื้อรัง	2,164
10	ต้องรับภาระหน้าที่ในครอบครัวเกินวัย/กำลังความสามารถและสติปัญญา	1,155
11	อื่นๆ เช่น	1,093
12	ขาดทักษะในการประกอบอาชีพ	610
13	ถูกทอดทิ้ง อยู่ตามลำพัง ไม่มีผู้ดูแล และมีปัญหาในการดำรงชีวิต	601
14	ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้	509
15	กำพร้า	489
16	ยังไม่ได้จดทะเบียนคนพิการ	375
17	ป่วยเป็นโรคร้ายแรง	337
18	ม่ายที่ต้องเลี้ยงดูบุตรตามลำพัง	304
19	ขาดโอกาสทางการศึกษา	286
20	จิตเวช	259
21	ขาดแคลนกายอุปกรณ์	236
22	ไม่สามารถเข้าถึงบริการของรัฐ	228
23	ไม่เรียนหนังสือ	178
24	ได้รับการเลี้ยงดูไม่เหมาะสม	82
25	ประพฤติดนไม่เหมาะสม	75
26	ไม่ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	69
27	เสี่ยงต่อการกระทำผิด	66
28	ติดเชื้อเอชไอวี/ได้รับผลกระทบจากเชื้อเอชไอวี(HIV)	57
29	เรื้อรัง	51
30	ตั้งครุฑในวัยรุ่น และไม่พร้อมในการเลี้ยงบุตร	20
31	ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว/ทารุณกรรมทางร่างกาย จิตใจ	16
32	ถูกละเมิดทางเพศ	11
33	เป็นผู้กระทำความรุนแรงต่อผู้อื่น	10
34	ไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎร	9
35	ถูกบังคับใช้แรงงาน	6
36	การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ	2
37	ถูกแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศ	0

สิทธิสวัสดิการที่เคยได้รับในปี 2560

- ไม่เคยรับสิทธิสวัสดิการ จำนวน 3,735 ราย
- เคยรับสิทธิสวัสดิการ ปี 2560 จำแนกได้ดังนี้

ตารางที่ 13 สิทธิสวัสดิการที่เคยได้รับในปี 2560

ลำดับที่	สิทธิที่ได้รับ	จำนวน(ราย)
1	สวัสดิการที่ได้รับจากการลงทะเบียนโครงการสวัสดิการแห่งรัฐ	8,584
2	สวัสดิการภาครัฐ	7,264
3	เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	6,054
4	เบี้ยความพิการ	2,872
5	เงินกู้	628
6	อื่นๆ เช่น	506
7	เงินสงเคราะห์	418
8	เงินซ่อมแซมบ้าน	159
9	เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด	137
10	เงินทุนประกอบอาชีพ	69
11	สวัสดิการภาคเอกชน	34
12	เครื่องช่วยความพิการ	20

ที่มา : ทีม One Home จังหวัดนครราชสีมา (ข้อมูล Social Map) 2560

ตารางที่ 14 การจัดลำดับปัญหาทางสังคม

ลำดับที่	ประเด็นปัญหา	จำนวน (ราย)	ร้อยละ ของจำนวนผู้ประสบปัญหา
1	ยากจน	12,705	70.92
2	มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ	9,566	53.40
3	อยู่ในครอบครัวยากจน/บิดามารดาหย่าร้าง / ทั้งร้าง ถูกคุมขัง/แยกกันอยู่และได้รับความลำบาก	4,472	24.96

จากการดำเนินการจัดเก็บข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคมในจังหวัดนครราชสีมา 3,796 หมู่บ้าน 10,765 ครัวเรือน และมีผู้ประสบปัญหาทางสังคม 17,915 ราย พบว่า ส่วนใหญ่ประสบปัญหายากจน จำนวน 12,705 ราย คิดเป็นร้อยละ 70.92 รองลงมามีรายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ จำนวน 9,566 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.40 และอยู่ในครอบครัวยากจน/บิดามารดาหย่าร้าง / ทั้งร้าง ถูกคุมขัง/แยกกันอยู่และได้รับความลำบาก จำนวน 4,472 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.96 (หมายเหตุ ผู้ประสบปัญหา 1 ราย มีปัญหามากกว่า 1 ประเด็นปัญหา)

(8) สถานการณ์ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

จังหวัดที่มีคนไปทำงานในต่างประเทศมากที่สุด

จังหวัดนครราชสีมา มีประชากรที่เดินทางไปทำงานในต่างประเทศเป็นอันดับ 2 ใน 20 จังหวัดภาคอีสาน

*** จากจำนวนคนไปทำงานต่างประเทศทั้งหมด 113,801 คน

ที่มา : กองบริหารแรงงานไทยไปต่างประเทศ กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน

ฝ่ายแรงงาน ประจำสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโซล โทร. 02-794-5222

สถิติการจับกุมคดีค้ามนุษย์ ปีงบประมาณ 2562

ตารางที่ 15 สถิติคดีเริ่มสอบสวน

เดือน	จำนวนคดี	รูปแบบการแสวงหาประโยชน์		
		เพศ	แรงงาน	ขอตาน
ตุลาคม 2561	-	-	-	-
พฤศจิกายน 2561	3	3	-	-
ธันวาคม 2561	1	1	-	-
มกราคม 2562	-	-	-	-
กุมภาพันธ์ 2562	3	3	-	-
มีนาคม 2562	-	-	-	-
เมษายน 2562	1	1	-	-
พฤษภาคม 2562	-	-	-	-
มิถุนายน 2562	2	2	-	-
กรกฎาคม 2562	4	4	-	-
สิงหาคม 2562	-	-	-	-
กันยายน 2562	-	-	-	-
รวม	14	14	0	0

ตารางที่ 16 สถิติการฟ้องคดีต่อศาล จำแนกตามรูปแบบการแสวงหาประโยชน์

สถิติการฟ้องต่อศาล ปีงบประมาณ 2562									
เดือน	จำนวนคดี	ร้อยละที่เพิ่ม/ลด	จำนวนจำเลย	รูปแบบการแสวงหาประโยชน์					
				จำนวนผู้เสียหายทางเพศ		แรงงาน		ขอทาน	
				จำนวนคดี	จำนวนคน	จำนวนคดี	จำนวนคน	จำนวนคดี	จำนวนคน
ต.ค.-61	-	-	-	-	-	-	-	-	-
พ.ย.-61	3	-	3	3	3	-	-	-	-
ธ.ค.-61	1	-	1	1	4	-	-	-	-
ม.ค.-62	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ก.พ.-62	3	-	4	3	8	-	-	-	-
มี.ค.-62	-	-	-	-	-	-	-	-	-
เม.ย.-62	1	-	1	1	1	-	-	-	-
พ.ค.-62	-	-	-	-	-	-	-	-	-
มิ.ย.-62	2	-	2	2	2	-	-	-	-
ก.ค.62	4	-	4	4	15	-	-	-	-
ส.ค.-62	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ก.ย.-62	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	14	0	15	14	33	0	0	0	0

ตารางที่ 17 สถิติการพิพากษาลงโทษของศาลถึงที่สุด

อยู่ในชั้นอัยการจังหวัดนครราชสีมา	7 คดี
อยู่ในชั้นอัยการจังหวัดคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนครราชสีมา	2 คดี
อยู่ในชั้นอัยการคดีความทุกข์ สำนักงานอัยการสูงสุด	2 คดี
จำคุก 18 ปี สารภาพลดโทษกึ่งหนึ่ง เหลือ จำคุก 9 ปี รัปโทรศัพท์ ชดเชยเงิน 50,000 บาท	1 คดี
จำคุก 12 ปี 5 เดือน ปรับ 1,400,000 บาท	1 คดี
จำคุก 13 ปี 6 เดือน ปรับ 30,000 บาท สารภาพลดโทษกึ่งหนึ่ง เหลือ จำคุก 6 ปี 9 เดือน ปรับ 15,000 บาท	1 คดี

ตารางที่ 18 สถิติการคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ แบ่งตามสัญชาติและอายุ

เดือน	สัญชาติ	อายุต่ำกว่า 15 ปี		อายุ 16 ปีขึ้นไป - 18 ปี		อายุ 19 ปีขึ้นไป		รวม
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
ตุลาคม 2561	-	-	-	-	-	-	-	-
พฤศจิกายน 2561	ไทย	-	2	-	1	-	-	3
ธันวาคม 2561	ไทย	-	2	-	2	-	-	4
มกราคม 2562	-	-	-	-	-	-	-	-
กุมภาพันธ์ 2562	ไทย	-	2	-	4	-	-	6
	ลาว		1				1	2
มีนาคม 2562								
เมษายน 2562	ไทย	-	1	-	-	-	-	1
พฤษภาคม 2562								
มิถุนายน 2562	ไทย	-	2	-	-	-	-	2
กรกฎาคม 2562	ไทย	-	6	-	9	-	-	15
สิงหาคม 2562	-	-	-	-	-	-	-	
กันยายน 2562	-	-	-	-	-	-	-	
รวม			16		16		1	33

ตารางที่ 19 จำนวนผู้เสียหายที่ได้รับการคุ้มครองในสถานคุ้มครอง จำแนกสัญชาติ

เดือน	สัญชาติ	แรงงาน	เพศ	ขอทาน	รวม
ตุลาคม 2561	-	-	-	-	-
พฤศจิกายน 2561	ไทย	-	3	-	3
ธันวาคม 2561	ไทย	-	4	-	4
มกราคม 2562	-	-	-	-	-
กุมภาพันธ์ 2562	ไทย	-	6	-	6
	ลาว	-	2	-	2
มีนาคม 2562					
เมษายน 2562	ไทย		1		1
พฤษภาคม 2562					
มิถุนายน 2562	ไทย		2		2
กรกฎาคม 2562	ไทย		15		15
สิงหาคม 2562					
กันยายน 2562					

ที่มา : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา ข้อมูล ปีงบประมาณ 2562

สถานการณ์ค้ำนุษย์

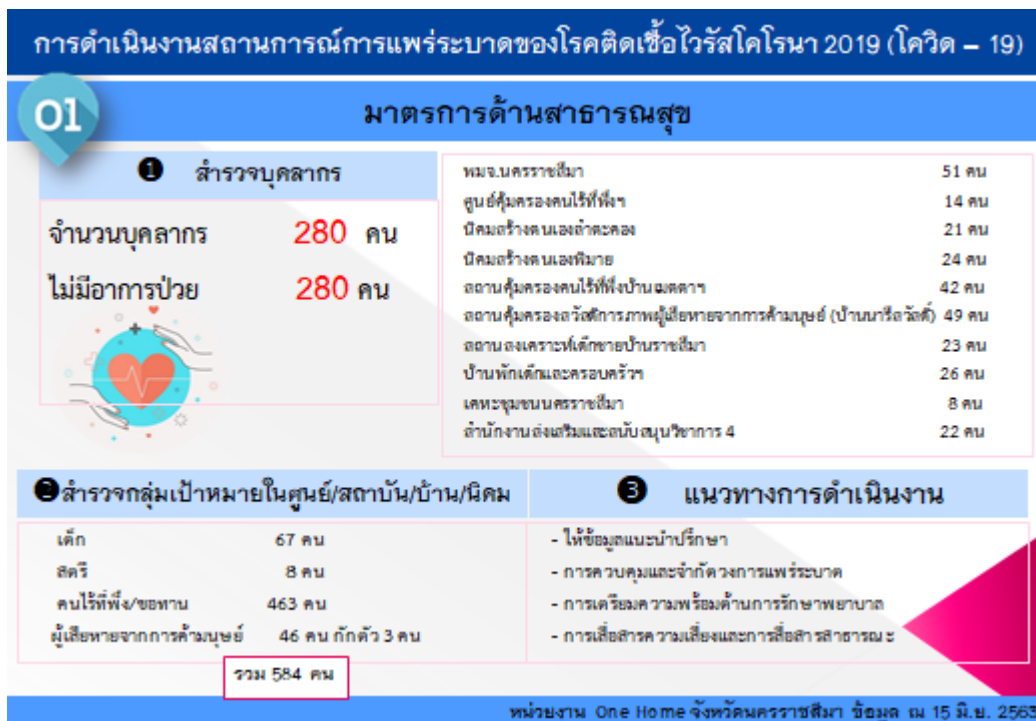
สภาพปัญหาทางสังคมและปัญหาเรื่องค่านิยมที่เด็กและเยาวชนซึมซับได้จากสิ่งแวดล้อมรอบกาย ทำให้มีเด็กจำนวนมากเข้าสู่การขายบริการทางเพศโดยความสมัครใจ แต่กระนั้นก็ตามเมื่อพิจารณาตามข้อกฎหมายและพฤติกรรมที่เกิดขึ้น ทำให้ปัญหาการขายบริการทางเพศของเด็ก กลายเป็นการค้ำนุษย์ เนื่องจากส่วนใหญ่การขายบริการทางเพศของเด็กมักอยู่ภายใต้ผู้ดูแลในรูปแบบของเอเยนต์คอยทำหน้าที่เป็นธุระจัดหาแขก ทั้งนี้เด็กส่วนใหญ่ อยู่ในสถานศึกษาทั้งในสายสามัญและอาชีวะ พบมากในจังหวัดขนาดใหญ่และมีสถานศึกษาจำนวนมาก เช่น จังหวัดขอนแก่น อุดรธานี ร้อยเอ็ด นครราชสีมา บุรีรัมย์ มหาสารคาม เป็นต้น เอเยนต์หรือผู้เป็นธุระจัดหาเพื่อการประเวณีเด็ก มักหาลูกค้าตามสถานบันเทิงต่างๆ หรือให้พนักงานยกกระเป๋า/บริการตามโรงแรมต่างๆ คอยติดต่อหาลูกค้าให้กลุ่มนักท่องเที่ยว เพื่อการนี้มักจะทราบว่าต้องติดต่อกับใครในการหาซื้อประเวณี แนวโน้มที่น่าสนใจของปัญหานี้ คือ เด็กที่เข้าสู่การขายบริการทางเพศ โดยผ่านผู้เป็นธุระจัดหามีอายุน้อยลง เพราะตัวเด็กไม่จำเป็นต้องออกไปหาลูกค้าด้วยตัวเอง การขายบริการทางเพศจึงเป็นความลับรู้กันเฉพาะกลุ่ม นอกจากนี้ยังเกิดพฤติกรรมเลียนแบบ เพราะเห็นว่าเพื่อนมีเงินในการจับจ่ายใช้สอยไม่ขาดมือ นอกจากนี้ยังพบว่าผู้เป็นธุระจัดหายังเป็นเยาวชนอีกด้วย

http://www.notforsale.in.th/autopagev4/show_page.php?topic_id=622&auto_id=7&TopicPk

3.2 ข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมเชิงประเด็น

(1) สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของจังหวัด

การดำเนินงานสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด – 19)

02

มาตรการเวชภัณฑ์ป้องกัน

หน่วยงาน	การผลิตหน้ากากทางเลือกโดยเครือข่ายและจิตอาสา จำนวน (ชิ้น)		
	ผลิต จัดหา/นำจากทางเลือก	แจกจ่ายกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชน	เวชภัณฑ์อื่นๆ
สนง.พมจ.นครราชสีมา	4,544	4,550	
สสว.4	608	316	Face Shield 9 ชิ้น
ส.บ้านนาสีสุคติ	1,029	880	
ส.บ้านมอเตา	3,520	3,200	
ส.เด็กชายบ้านราชสีมา	520	95	
นิคมสร้างตนเองลำตะคอง	578	374	
นิคมสร้างตนเองพิกุล	2,053	1,729	
ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง	332	285	1.5 สีสัน เจล
บ้านพักเด็กและครอบครัว	369	106	
สนง.เขตชุมชนนครราชสีมา	0	0	
รวม	13,553	11,535	

หน่วยงาน One Home จังหวัดนครราชสีมา ข้อมูลตั้งแต่วันที่ 25 มีนาคม 2563 – 15 มิถุนายน 2563

การดำเนินงานสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด – 19)

03

มาตรการป้องกัน

① บุคคลากร

เหลื่อมเวลาทำงาน	72 คน
การทำงานที่บ้าน (Work Form Home)	1 คน
จัดพื้นที่ทำงาน และทำความสะอาด	147 คน
การคัดกรองก่อนเข้าหน่วยงาน	7,520 คน
การสร้างความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากร	280 คน

② ผู้ใช้บริการในศูนย์/สถาบัน

- ห้ามผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในเขตพื้นที่อาศัยของผู้ใช้บริการ
- งดการเข้าเยี่ยม และการจัดกิจกรรมจากบุคคลภายนอก
- งดเว้นการสัมผัสร่างกายผู้ให้บริการ
- การสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ให้บริการ

③ ผู้ใช้บริการในพื้นที่

- คัดกรองบุคคลที่มาติดต่อราชการ ให้สวมหน้ากากอนามัยทุกคน และล้างมือด้วยเจลแอลกอฮอล์

หน่วยงาน One Home จังหวัดนครราชสีมา ข้อมูล ณ 15 มิ.ย. 2563

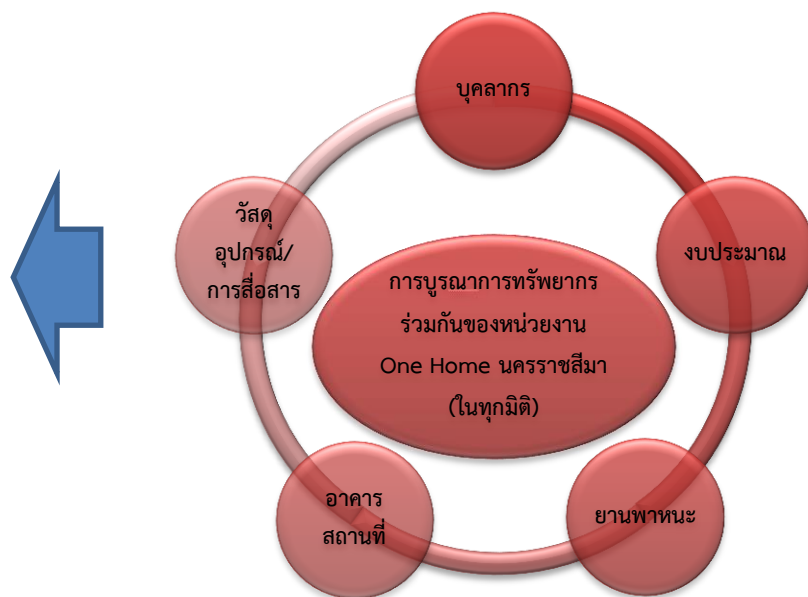

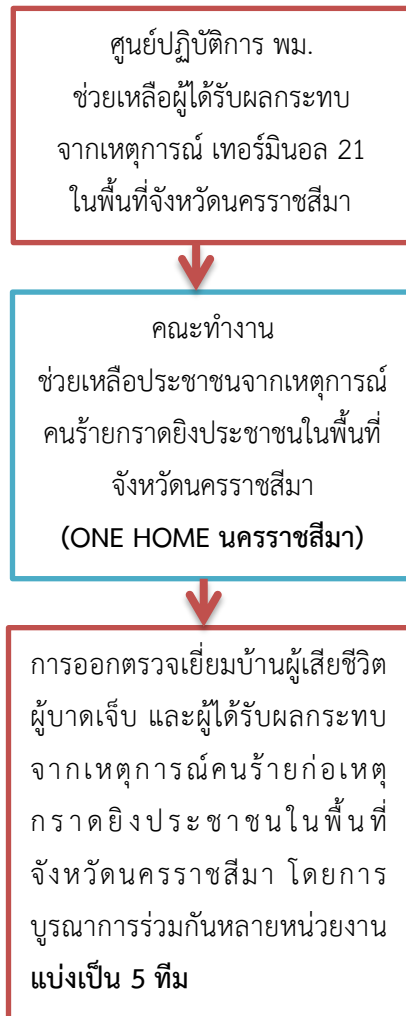
(2) สถานการณ์เชิงประเด็นที่สำคัญของจังหวัด

รายงานผลการติดตามฟื้นฟูและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์กราดยิงที่ห้าง Terminal 21

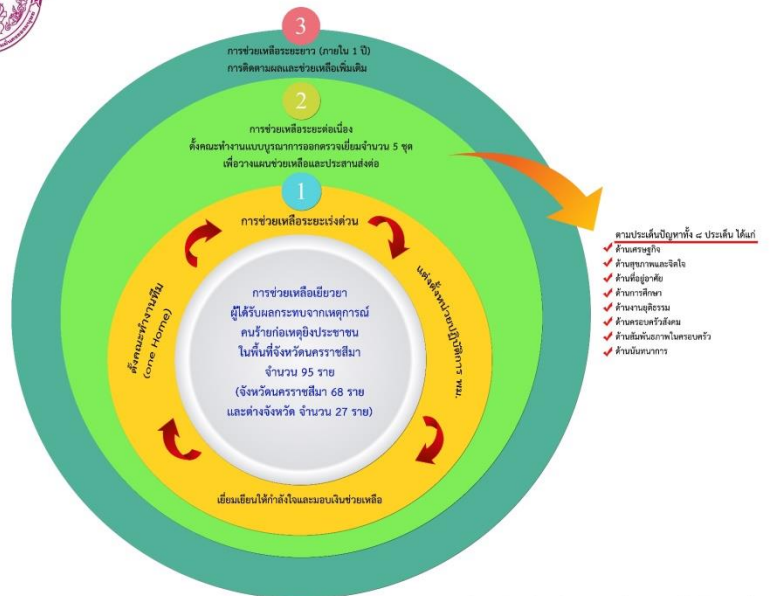
กรณีการช่วยเหลือครอบครัวผู้เสียชีวิตและผู้บาดเจ็บ
เหตุการณ์คนร้ายกราดยิงประชาชนในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา
ศูนย์ปฏิบัติการ พม. ช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ เทอมินอล 21

การช่วยเหลือ
ผู้ประสบปัญหา
ทางสังคม
↓
รวดเร็ว
ประทับใจ
ทั่วถึง
เท่าเทียม
ตรงปัญหา
มีศักดิ์ศรี

การช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์คนร้ายก่อเหตุยิงประชาชนในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา

โดย สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา

สรุปการช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์กราดยิงประชาชน ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา

เสียชีวิต 27 ราย

19 ราย

8 ราย

จังหวัดนครราชสีมา 17 ราย

ต่างจังหวัด 10 ราย

บาดเจ็บ 68 ราย

39 ราย

29 ราย

บาดเจ็บนอน รพ. 3 ราย

บาดเจ็บกลับบ้านแล้ว 65 ราย

จังหวัดนครราชสีมา 51 ราย

ต่างจังหวัด 17 ราย

ข้อมูลเสียชีวิต 27 ราย (ไม่รวมผู้ก่อเหตุและคู่กรณี 3 ราย)

อายุ	อาชีพ
-ต่ำกว่า 15 ปี จำนวน 2 ราย	-ตำรวจ 3 ราย
-อายุ 15-29 ปี จำนวน 4 ราย	-ทหาร 2 ราย
-อายุ 30-59 ปี จำนวน 21 ราย	-ข้าราชการครู 1 ราย
	-ลูกจ้างของรัฐ 2 ราย
	-ประชาชน 19 ราย (เด็กและเยาวชน 3 ราย)

ข้อมูลผู้ได้รับบาดเจ็บ 68 ราย (ไม่รวมคู่กรณี 1 ราย)

อายุ	อาชีพ
-ต่ำกว่า 15 ปี จำนวน 6 ราย	-ตำรวจ 11 ราย
-อายุ 15-29 ปี จำนวน 23 ราย	-ทหาร 3 ราย
-อายุ 30-59 ปี จำนวน 37 ราย	-ข้าราชการครู 1 ราย
- อายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 2 ราย	-ประชาชน 53 ราย (เด็กและเยาวชน 6 ราย)

การช่วยเหลือทางการเงิน

กรณีการ เยียวยา	จำนวน (ราย)	พม.	เงินบริจาค	หน่วยงานอื่น	รวม
เสียชีวิต	27	270,000.00 รายละเอียด 10,000 บาท	65,816,633.43 รายละเอียด 2,437,653.09 บาท	61,303,199.19	127,389,832.62
เสี่ยง พิการ ถาวร	4	20,000.00 รายละเอียด 5,000 บาท	13,500,000.00 รุนแรงรายละเอียด 3,500,000 บาท ปานกลางรายละเอียด 3,000,000 บาท	1,267,250.00	14,787,250.00
บาดเจ็บ หนัก	17	85,000.00 (17 ราย) รายละเอียด 5,000 บาท	6,800,000.00 รายละเอียด 400,000 บาท	4,158,425.00	11,043,425.00
บาดเจ็บ ปานกลาง	16	40,000.00 (8 ราย) รายละเอียด 5,000 บาท	3,200,000.00 รายละเอียด 200,000 บาท	1,628,200.00	4,868,200.00
บาดเจ็บ เล็กน้อย	31	10,000.00 (2 ราย) รายละเอียด 5,000 บาท	620,000.00 รายละเอียด 20,000 บาท	2,455,711.50	3,085,711.50
รวม	95	425,000.00	89,936,633.43	70,812,785.69	161,174,419.12

กรอบระยะเวลาการช่วยเหลือของ พม.

1. การช่วยเหลือระยะเร่งด่วน

- เยี่ยมเยียนให้กำลังใจ และมอบเงินช่วยเหลือ กรณีเสียชีวิต 27 ราย รายละ 10,000 บาท เป็นเงิน 270,000 บาท กรณีบาดเจ็บ 32 ราย รายละ 5,000 บาท เป็นเงิน 160,000 บาท
- จัดตั้งหน่วยปฏิบัติการให้ความผู้ได้ผลกระทบจากเหตุการณ์กราดยิงฯ
- ประชุมคณะทำงานหน่วยปฏิบัติการเพื่อประสานข้อมูลผู้ประสบเหตุ และรวบรวมข้อมูลการช่วยเหลือจากภาคส่วนต่างๆ

2. การช่วยเหลือระยะต่อเนื่อง

- เสนอคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานออกตรวจเยี่ยมบ้านผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์กราดยิงฯ
- จัดประชุมส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมคณะทำงานออกตรวจเยี่ยมบ้านผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์กราดยิงฯ
- คณะทำงานฯออกเยี่ยมบ้านผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์กราดยิงฯ จำนวน 68 ราย
- ในกรณีต่างจังหวัด จำนวน 27 ราย กระทรวง พม. ได้ประสาน พมจ.แต่ละจังหวัด เยี่ยมเยียนให้กำลังใจ เพื่อวางแผนการช่วยเหลือในระยะต่อไป
- ประชุมคณะทำงานเพื่อสรุปประเด็นปัญหาและวิเคราะห์สภาพปัญหาเพื่อวางแผนการช่วยเหลือตามกรอบภารกิจ และประสานส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- รายงานผลการดำเนินงานต่อผู้ว่าฯจังหวัดนครราชสีมา และกระทรวง พม. ทุกเดือน

3. การช่วยเหลือระยะยาว

- การช่วยเหลือตามภารกิจของหน่วยงาน พม. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ติดตามการช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์กราดยิงฯ อย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ภายในระยะเวลา 1 ปี

สรุปสภาพปัญหา (ประเมินสภาพปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือ จำนวน 68 ราย)

ด้านอาชีพ	ด้านสุขภาพ	ด้านยุติธรรม
-บรรจุข้าราชการทหาร 19 ราย -บรรจุข้าราชการตำรวจ 2 ราย -บรรจุข้าราชการครู 1 ราย -บรรจุนักงานราชการ 1 ราย	-นอนรักษาตัวที่ รพ. 3 ราย -ครอบครัวผู้ได้รับผลกระทบ มีสภาพจิตใจดีขึ้น 68 ราย -สาธารณสุขให้คำแนะนำ 1 ราย	-จัดการเรื่องมรดก (สามารถตกลงกันได้) 7 ราย -นัดไกล่เกลี่ย 2 ราย
ขอรับเงินช่วยเหลือจาก สำนักนายกรัฐมนตรี (เพิ่มเติม)	ด้านการศึกษา	ด้านหนี้สิน
-จ.นครราชสีมา 10 ราย -ต่างจังหวัด 2 ราย (นนทบุรีและกทม.)	-ต้องการศึกษาต่อ 26 ราย -ทุนการศึกษา 6 ราย	- ธ.ออมสิน สาขาหัวทะเล ปรับลดอัตราดอกเบี้ย 1 ราย - ธ.กรุงไทย สาขาสามแยกปักธงชัย ปรับลดดอกเบี้ย 1 ราย - กองทุนหมู่บ้าน ลดอัตราดอกเบี้ย 1 ราย
ยุติการช่วยเหลือ 18 ราย	ด้านที่อยู่อาศัย	
	-ทหาร/พมจ./อปท.ซ่อมแซมที่อยู่อาศัยและปรับปรุงห้องน้ำ 6 ราย	

บทที่ 4

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

4.1 สรุปสถานการณ์ที่สำคัญของจังหวัด

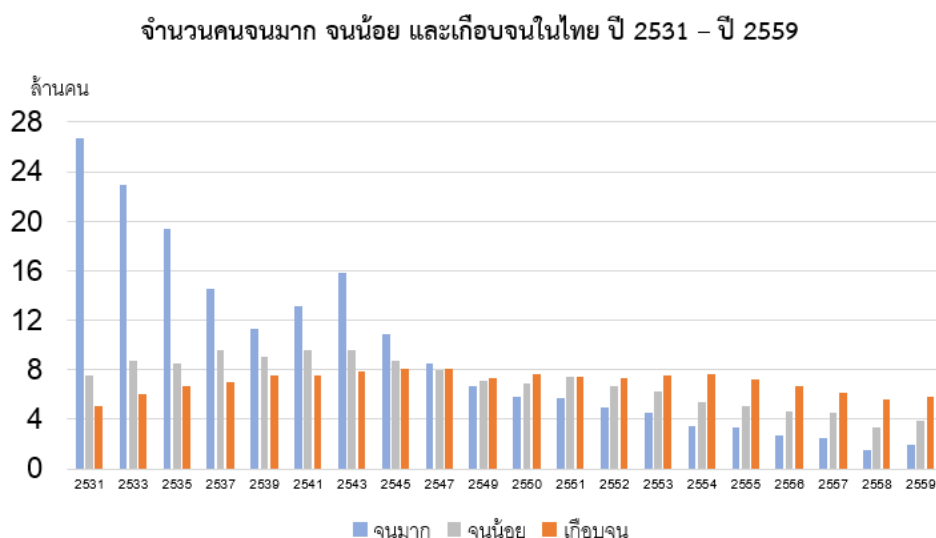
สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำระดับประเทศ

ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรือ สภาพัฒนา เผยผลสรุปจากรายงานการวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในไทย ปี 2559 ว่า ในช่วงเกือบ 30 ปีที่ผ่านมา ปัญหาความยากจนของไทยในภาพรวมเบาบางลงอย่างชัดเจน เห็นได้จากจำนวนและสัดส่วนของคนจนที่ลดลงอย่างมาก จากประมาณ 28 ล้านคนในปี 2531 (สัดส่วนร้อยละ 65.2 ของประชากร) เหลือเพียง 5.8 ล้านคนในปี 2559 (สัดส่วนร้อยละ 8.6 ของประชากร)

การพิจารณาสถานการณ์ความยากจนนั้น ไม่อาจสรุปได้จากจำนวนและสัดส่วนของคนจนเท่านั้น แต่ควรพิจารณา “คนเกือบจน” ประกอบด้วย ทั้งนี้ ตามนิยามของสภาพัฒนา นั้น คนเกือบจน หมายถึง คนที่มีค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคสูงกว่าเส้นความยากจนไม่เกินร้อยละ 20 คือมีรายจ่ายสูงกว่าเกณฑ์ที่ใช้วัดคนจนเพียงเล็กน้อย ดังนั้น คนเกือบจนจึงเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงว่าจะกลับมายากจนได้ง่าย และเป็นกลุ่มที่จำเป็นต้องคำนึงถึงเมื่อมีการวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจน แม้ว่าจะไม่ใช่คนจนก็ตาม

นอกจากนี้ หากพิจารณาลงลึกที่จำนวนคนเกือบจนจะพบว่า ในช่วงเกือบ 30 ปีที่ผ่านมา คนเกือบจนในไทยแทบไม่ได้ลดจำนวนลงเลย โดยตั้งแต่ปี 2531 จนถึงปี 2545 นั้น จำนวนคนเกือบจนในไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเพิ่งจะมีแนวโน้มลดลงหลังจากปี 2554 เท่านั้น^[1] ทั้งนี้ ในปี 2559 คนเกือบจนมีจำนวนประมาณ 5.8 ล้านคน (ร้อยละ 8.58 ของประชากร) ซึ่งเพิ่มขึ้นจากจำนวน 5.1 ล้านคนในปี 2531 (ร้อยละ 9.73 ของประชากร) และเพิ่มขึ้นจากจำนวน 5.6 ล้านคนในปี 2558 (ร้อยละ 8.40 ของประชากร)

แผนภูมิที่ 6 จำนวนคนจนมาก จนน้อย และเกือบจน ปี 2531-2559

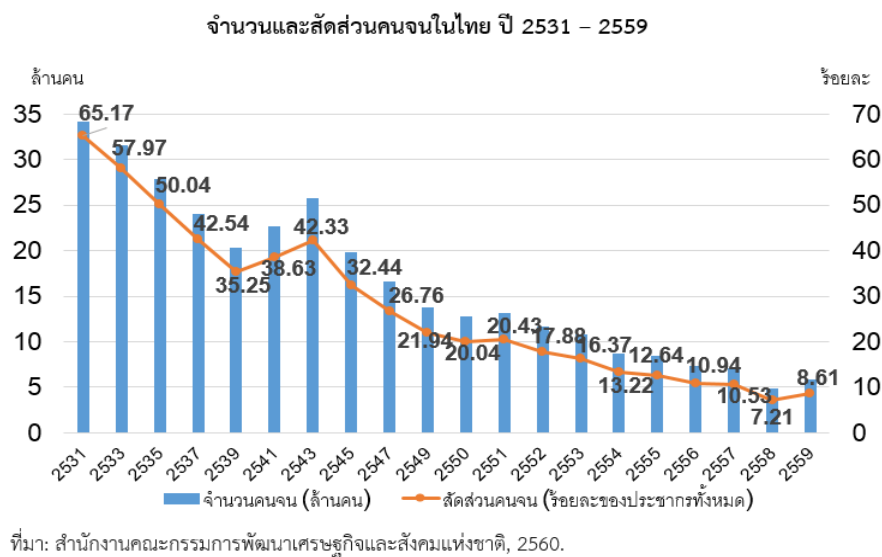

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560.

แม้ว่าในระยะเวลาเกือบ 3 ทศวรรษที่ผ่านมา จำนวนคนจนในไทยจะลดลงมากแล้ว แต่เมื่อพิจารณาจำนวนและสัดส่วนคนจนร่วมกับคนเกือบจน ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว จะเห็นว่า ไทยอาจไม่ได้หลุดพ้นจากปัญหาความยากจนโดยสมบูรณ์ ความยากจนยังคงเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อคนจำนวนมากของประเทศได้เสมอ ยิ่งไปกว่านั้น “เส้นความยากจน” ที่ใช้เป็นเกณฑ์แบ่งคนจนนั้น ยังเป็นเพียงเครื่องมือทางตัวเลข ที่ใช้วัดระดับความต้องการขั้นพื้นฐานของคนเท่านั้น จึงอาจไม่ใช่ตัวชี้วัดที่สามารถบ่งบอกสถานะความเป็นอยู่ของคนได้ตื้นๆ เพราะผู้ที่มีรายจ่ายสูงกว่าเส้นความยากจน (คือไม่ใช่คนจนโดยนิยาม) ก็อาจไม่ได้มีสภาพชีวิตความเป็นอยู่ต่างจากคนจนโดยนิยามอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น ปัญหาความยากจนของไทยจึงยังคงเป็นประเด็นที่ควรได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง

แผนภูมิที่ 7 จำนวนและสัดส่วนคนจนในไทย ปี 2551-2559

หากพิจารณาเฉพาะช่วงที่จำนวนคนจนเพิ่มขึ้นนั้นจะเห็นว่า ตลอดระยะเวลาเกือบ 30 ปีที่ผ่านมา มีเพียง 2 ครั้งเท่านั้นที่จำนวนและสัดส่วนคนจนในไทยเพิ่มขึ้น ครั้งแรกคือช่วงหลังจากเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ 2540 ซึ่งทำให้ทั้งจำนวนคนจนในไทยเพิ่มขึ้นเป็นระยะเวลาต่อเนื่องกันหลายปี ตั้งแต่ปี 2539 จนถึงปี 2543 (ไม่มีข้อมูลปี 2540 และปี 2542) โดยมีจำนวนคนจนที่เพิ่มขึ้นทั้งสิ้น 5.5 ล้านคน และครั้งที่สองคือช่วงที่เกิดวิกฤตการเงินโลกครั้งใหญ่ในปี 2550-51 ซึ่งทำให้จำนวนคนจนในปี 2551 เพิ่มขึ้นเล็กน้อย คือประมาณ 4 แสนคน การเพิ่มขึ้นของคนจนในปี 2559 นั้นแตกต่างไปจากสองครั้งแรก กล่าวคือ จำนวนคนจนที่เพิ่มขึ้นในช่วงปี 2541 ถึง 2543 และในปี 2551 นั้น เป็นผลสืบเนื่องมาจากการหดตัวของเศรษฐกิจไทยในช่วงที่มีวิกฤตเศรษฐกิจหรือวิกฤตการเงิน แต่จำนวนคนจนที่เพิ่มขึ้นในปี 2559 กลับเกิดขึ้นในช่วงที่เศรษฐกิจไทยยังคงเติบโตอยู่ และไม่ได้อยู่ในภาวะวิกฤตแต่อย่างใด ซึ่งหมายความว่า ในช่วงปี 2559 ในขณะที่คนกลุ่มหนึ่งได้ประโยชน์จากการเติบโตทางเศรษฐกิจ และสามารถสะสมความมั่งคั่งได้ คนอีกกลุ่มที่อยู่ด้านล่างของสังคมกลับเป็นฝ่ายเสียประโยชน์จากความมั่งคั่งที่ลดลง การเพิ่มขึ้นของคนจนในปี 2559 นี้จึงสะท้อนให้เห็นว่า แม้ว่าปัญหาความยากจนสัมบูรณ์ (absolute poverty) จะเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น แต่ไทยยังคงต้องเผชิญกับปัญหาความยากจนสัมพัทธ์ (relative poverty) หรือปัญหา

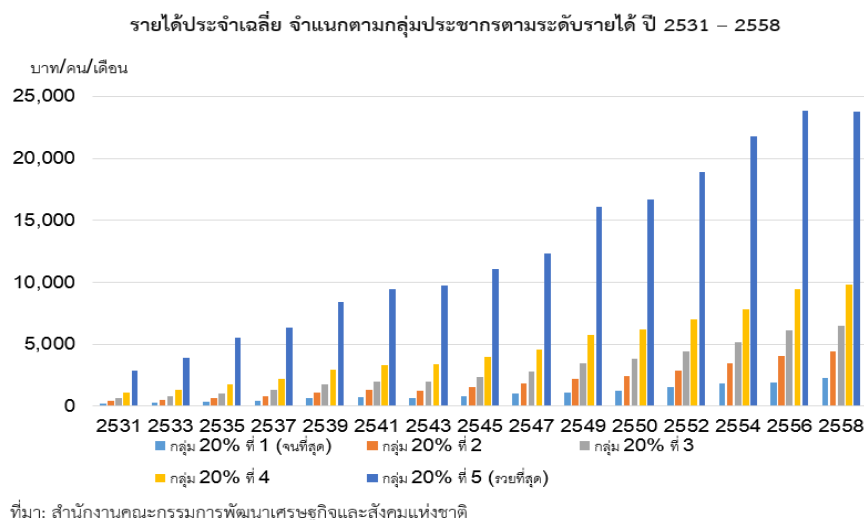

“ความเหลื่อมล้ำ” (inequality) ซึ่งเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่อยู่คู่กับสังคมไทยมานาน นอกจากนี้ เมื่อจำนวนคนจนเพิ่มขึ้นในขณะที่เศรษฐกิจเติบโตดีตามคำกล่าวอ้างของรัฐบาล จึงนำไปสู่คำถามเกี่ยวกับแนวนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย เพราะเมื่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไม่ได้ไหลรินจากผู้มีรายได้มาก ไปสู่ผู้มีรายได้น้อยตามแนวคิด Trickle Down Effect แล้ว ไทยควรเริ่มดำเนินนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวคิด “การเติบโตอย่างทั่วถึง” อย่างจริงจังเสียทีหรือไม่ และมีมาตรการหรือนโยบายใดบ้าง ที่จะทำให้ “การเติบโตอย่างทั่วถึง” เป็นผลที่เกิดขึ้นจริงในทางปฏิบัติ มากกว่าที่จะเป็นแค่คำพูดดูดีในยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี

นอกจากสถานการณ์ความยากจนแล้ว รายงานของสภาพัฒน์ ยังกล่าวถึงสถานการณ์ความเหลื่อมล้ำในไทยด้วย โดยตอนหนึ่งของรายงานฉบับดังกล่าวระบุว่า ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ในภาพรวมมีแนวโน้มดีขึ้นอย่างไรก็ตาม กลับเห็นว่าปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ของไทยดีขึ้นน้อยมาก หากพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค หรือ Gini coefficient[3] จะพบว่า Gini coefficient แทบจะไม่ลดลงจากเมื่อ 30 ปีก่อนหน้า และเพิ่งจะเริ่มมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องหลังจากปี 2549 เท่านั้น โดยในปี 2558 นั้น Gini coefficient ด้านรายได้มีเท่ากับ 0.445 ซึ่งลดลงจาก 0.487 ในปี 2531 เพียงเล็กน้อย

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณารายได้เฉลี่ยของประชากรกลุ่มต่างๆ ซึ่งจำแนกตามระดับรายได้ 5 กลุ่ม (Quintile by income) จะพบว่า ในปี 2558 รายได้ประจำเฉลี่ยของประชากรร้อยละ 20 ที่รวยที่สุด สูงกว่ารายได้ประจำเฉลี่ยของประชากรร้อยละ 20 ที่จนที่สุดถึงกว่าสิบเท่า สัดส่วนรายได้ดังกล่าวไม่ได้ลดลงจากในปี 2531 (11.9 เท่า) มากนัก ทั้งนี้ เนื่องจากการเติบโตของรายได้ของกลุ่มประชากรที่รวยที่สุดกับกลุ่มที่จนที่สุดในช่วงกว่าสามทศวรรษที่ผ่านมาไม่แตกต่างกันมากนัก (เฉลี่ยประมาณร้อยละ 8.4 และร้อยละ 9.0 ต่อปีตามลำดับ) ทำให้ประชากรกลุ่มที่จนที่สุดไม่สามารถไล่กวระดับรายได้ของกลุ่มที่รวยที่สุดได้

แผนภูมิที่ 8 รายได้ประจำเฉลี่ย จำแนกตามกลุ่มประชากรตามระดับรายได้ ปี 2531-2559

ที่มา : 1. รายงานการวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจน และความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย ปี 2559

จาก สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

2. <https://www.the101.world/secrets-on-poverty-and-inequality/>

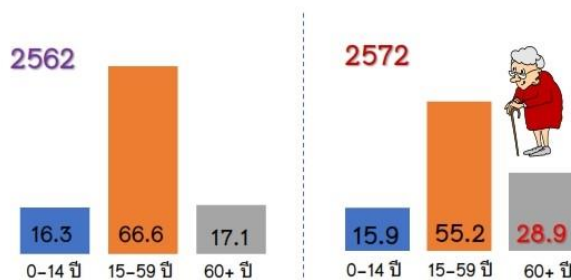

4.2 สถานการณ์ทางสังคมที่น่าห่วงใยของจังหวัดนครราชสีมา

(1) สถานการณ์ผู้สูงอายุ

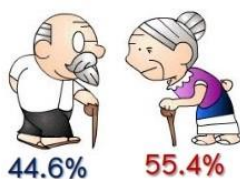
ปัจจุบันจังหวัดนครราชสีมา มีผู้สูงอายุ 453,388 คน คิดเป็นร้อยละ 17.12 ของจำนวนประชากรทั้งจังหวัด ซึ่งถือเป็นจังหวัดที่มีจำนวนผู้สูงอายุมากเป็นอันดับ 2 ของประเทศ และปัจจุบันจังหวัดนครราชสีมาได้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุแล้ว ซึ่งจากสถานการณ์ดังกล่าวคาดว่าจะทำให้ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาโดยรวม โดยเฉพาะภาวะค่าใช้จ่ายในการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ การสร้างหลักประกันรายได้ ภาวะทางการคลัง ระบบสวัสดิการต่างๆ โดยรัฐบาลได้ให้ความสำคัญในการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุ เพื่อเป็นการลดความเหลื่อมล้ำและสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการของรัฐ การพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคม ระบบการออม ระบบการกักขังที่เป็นธรรมเหมาะสม รวมทั้งการสงเคราะห์ผู้สูงอายุที่ตกอยู่ในภาวะยากลำบาก

ร้อยละของประชากรจังหวัดนครราชสีมา ปี 2562, 2572

ที่มาข้อมูล : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, ปี 2562
ค่าคาดประมาณประชากร สศช., ปี 2572

ร้อยละของผู้สูงอายุจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ ปี 2562

ผู้สูงอายุชายมีจำนวน 202,231 คน
หรือ ร้อยละ 44.6
ผู้สูงอายุหญิงมีจำนวน 251,157 คน
หรือ ร้อยละ 55.4

ที่มาข้อมูล : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, ปี 2562

รายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุไทย มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.), ปี 2561

ผู้สูงอายุ หมายถึง ผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป
อัตราผู้สูงอายุ หมายถึง อัตราส่วนของผู้สูงอายุต่อประชากรทั้งสิ้น 100 คน

ดัชนีการสูงอายุ หมายถึง อัตราส่วนของจำนวนผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) ต่อประชากรวัยเด็ก (อายุ 0-14 ปี) 100 คน
อัตราส่วนพึ่งพิงผู้สูงอายุ หมายถึง อัตราส่วนของจำนวนผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) ต่อประชากรทำงาน (อายุ 15-59 ปี) 100 คน
อัตราส่วนเกือหนุน หมายถึง อัตราส่วนของจำนวนประชากรวัยทำงาน (อายุ 15-59 ปี) เทียบกับประชากรผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป)

ในปี 2562 จังหวัดนครราชสีมา มีเด็กอายุ 0-14 ปี ร้อยละ 16.3
วัยแรงงานอายุ 15-59 ปี ร้อยละ 66.6 และเป็นผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) ร้อยละ 17.1

อีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2572 จำนวนเด็กจะลดลงเหลือเพียงร้อยละ 15.9 คนวัยแรงงานจะลดลงเหลือร้อยละ 55.2 ในขณะที่ผู้สูงอายุ จะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 28.9

อัตราส่วนเกือหนุน มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง จาก 4.5 ในปี 2558 เหลือเพียง 3.8 ในปี 2562 หมายถึง คนที่อยู่ในวัยแรงงานประมาณ 4 คน ที่จะสามารถเลี้ยงดูผู้สูงอายุได้ 1 คน อันเป็นผลมาจากจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้น และจำนวนคนในวัยทำงานที่ลดลง

การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุยังคงอยู่ในกำลังแรงงานให้นานที่สุด เป็นหนึ่งในนโยบายสำคัญที่จะทำให้ประเทศไทยสามารถรับมือกับการสูงวัยอย่างรวดเร็วของประชากรได้ ผู้สูงอายุที่ยังทำงาน จะช่วยตนเองให้มีรายได้และมีคุณค่า ซึ่งเท่ากับจะเป็นการผ่อนภาระพึ่งพาครอบครัวและรัฐ ทั้งยังช่วยทดแทนแรงงานของคนวัยทำงานที่จะลดน้อยลงอีกด้วย

ที่มา สำนักงานสถิติจังหวัดนครราชสีมา

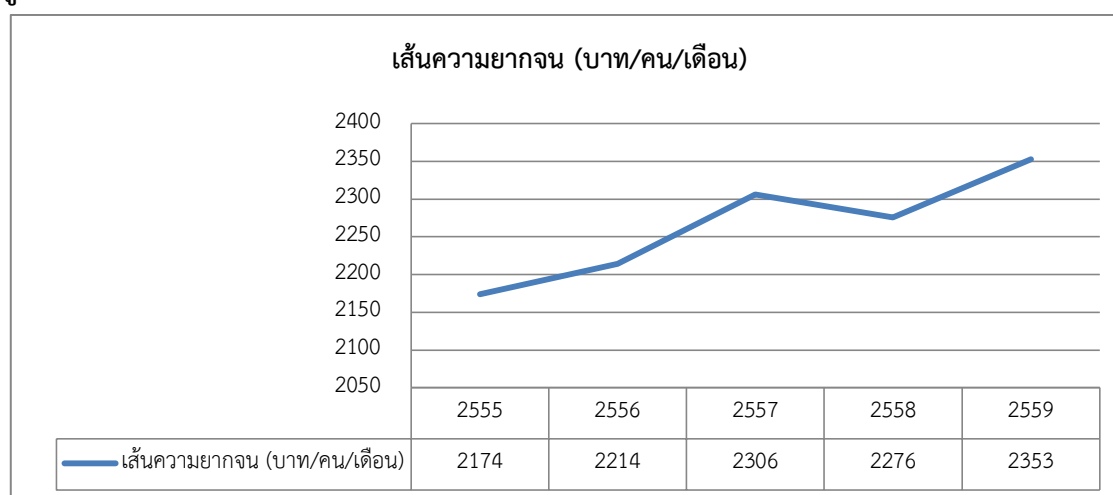

(2) สถานการณ์ความยากจนจังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ 20 เส้นความยากจน จำแนกตามจังหวัด ปี พ.ศ.2555-2559 (หน่วย : บาท/คน/เดือน)

ภาค	จังหวัด	2555	2556	2557	2558	2559
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (นครชัยบุรินทร์)	นครราชสีมา	2,174	2,214	2,306	2,276	2,353
	บุรีรัมย์	2,143	2,228	2,303	2,342	2,381
	สุรินทร์	2,099	2,192	2,317	2,286	2,318
	ชัยภูมิ	2,145	2,250	2,313	2,341	2,344

แผนภูมิที่ 9 เส้นความยากจนจังหวัดนครราชสีมา ปี 2555-2559

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ , ประมวลผลโดย
สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สศช.

หมายเหตุ : เส้นความยากจน (Poverty line) เป็นเครื่องมือสำหรับใช้วัดภาวะความยากจน โดยคำนวณจาก
ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายของปัจเจกบุคคลในการได้มาซึ่งอาหารและสินค้าบริการที่จำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต

ซึ่งจากการดำเนินการจัดเก็บข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคมในจังหวัดนครราชสีมา 3,796 หมู่บ้าน
10,765 ครัวเรือน และมีผู้ประสบปัญหาทางสังคม 17,915 ราย พบว่า ส่วนใหญ่ประสบปัญหาความยากจน จำนวน
12,70 ราย คิดเป็นร้อยละ 705. 92 ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน
สำนักงานสถิติแห่งชาติ ประมวลผลโดยสำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สศช.

4.3 ข้อเสนอแนะในการป้องกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว

จากข้อมูลที่ได้จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรือ สภาพัฒน์ เปิดเผยผลสรุปจากรายงานการวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในไทย ปี 2559 จะเห็นว่าความยากจนยังเป็นปัญหาสังคมที่สำคัญปัญหาหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ทีม One Home พม. จังหวัดนครราชสีมา ได้ดำเนินการเก็บข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคม (Social Map) ในเขตพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ครอบคลุม 3,796 หมู่บ้าน 10,765 ครัวเรือน และมีผู้ประสบปัญหาทางสังคม 17,915 ราย พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ประสบปัญหาความยากจน ซึ่งปัญหาความยากจน มีสาเหตุจากจากหลายประเด็น เช่น การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรในครอบครัว (มีบุตรมากเกินไป ทำรายได้ไม่พอกับรายจ่าย) การขาดการศึกษาทำให้ทางเลือกในการประกอบอาชีพมีน้อยและทำให้มีรายได้ต่ำ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้างทั่วไปซึ่งมีรายได้ไม่แน่นอนทำให้รายได้ไม่เพียงพอต่อค่าครองชีพ เป็นต้น

ในการแก้ไขปัญหาความยากจนนั้น จะต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ซึ่งมีวิสัยทัศน์ คือ สู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน และสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยให้ความสำคัญกับการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่มุ่งสู่การเปลี่ยนผ่านประเทศไทยจากประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง มีความมั่นคง และยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และมีเป้าหมาย 1) การหลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลางสู่รายได้สูง 2) การพัฒนาศักยภาพคนให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศและการสร้างสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ 3) การลดความเหลื่อมล้ำในสังคม 4) การสร้างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 5) การบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพ และที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาความยากจน สำหรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของประเทศไทยในระยะ 5 ปี จะยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับก่อนหน้า เพื่อให้การพัฒนาในทุกมิติมีการบูรณาการบนทางสายกลาง มีความพอประมาณ มีเหตุผล รวมถึง มีระบบภูมิคุ้มกันที่ดี สอดคล้องกับภูมิสังคม การพัฒนาทุกด้าน มีดุลยภาพ ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม และระบบนิเวศ มีความสอดคล้อง เกื้อกูล และพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน โดยการพัฒนาในมิติหนึ่งต้องไม่ส่งผลกระทบทางลบต่อมิติอื่น ๆ รวมทั้งต้องมุ่งเน้นให้ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” สร้างความมั่นคงของชาติ พัฒนาคนทุกวัย ให้เป็นคนดี คนเก่ง มีศักยภาพ และความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน ทั้งในภาคการผลิต และภาคบริการเพื่อสร้างความเข้มแข็ง มีคุณธรรมจริยธรรม มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวมนำไปสู่การสร้างสังคมที่พึงปรารถนา รวมถึงมีจิตอนุรักษ์ รักษา ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้องและเหมาะสม

ในส่วนของการแก้ไขปัญหาของผู้สูงอายุ จะพบว่าการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชากรไทยได้ก่อให้เกิดผลกระทบในหลายๆ ด้าน ต่อภาวะเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยแล้ว จะพบว่า ประชากรวัยเด็กลดลง ประชากรวัยทำงานลดลง ประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการจัดสวัสดิการและการประกันสังคมแก่ผู้สูงอายุ การบริการด้านสุขภาพอนามัยและการดูแลผู้สูงอายุ ดังนั้นในการแก้ไขปัญหาที่จะเกิดแก่ผู้สูงอายุในอนาคต จะต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายๆ ด้าน ซึ่งมีข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุยังคงดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาได้ ดังนี้

- เสริมทักษะ หรือเพิ่มทักษะใหม่ให้กับแรงงานผู้สูงอายุภายใต้แนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- สร้างแรงจูงใจในการทำงานให้กับแรงงานผู้สูงอายุด้วยการออกแบบการทำงานที่ยืดหยุ่น เหมาะสมกับความต้องการและเงื่อนไขตามวัยของแรงงาน
- สร้างแรงจูงใจ และขยายสิทธิประโยชน์ให้กับนายจ้างที่จ้างงานผู้สูงอายุ
- ขยายอายุในการเริ่มรับสิทธิประโยชน์กรณีชราภาพ
- มาตรการส่งเสริมแรงงานนอกระบบเป็นสมาชิกกองทุนออมแห่งชาติ เพื่อมีหลักประกันด้านรายได้ยามชราภาพ
- เพิ่มกิจกรรม CSR ของภาคเอกชน ในการส่งเสริมสร้างงานแก่แรงงานสูงอายุ โดยเฉพาะกลุ่มแรงงานนอกระบบ
- ปรับแก้ระเบียบ กฎเกณฑ์ กฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการจ้างงานผู้สูงอายุ รวมทั้งการขยายอายุเกษียณของข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ
- สร้างนวัตกรรมใหม่เกี่ยวกับนิยามผู้สูงอายุ เพื่อให้สังคมเห็นว่าผู้สูงอายุยังมีพลังและมีศักยภาพเป็นผู้ผลิตในตลาดแรงงานได้

ที่มา : ข้อมูลจากสำนักงานสถิติจังหวัดนครราชสีมา

หน่วยงานที่ร่วมแก้ไขปัญหา

1. ทีม One Home พม. จังหวัดนครราชสีมา ประกอบไปด้วยหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในจังหวัดนครราชสีมา 11 หน่วยงาน ประกอบไปด้วย สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 5 / สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา / สถานคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ (บ้านนารีสวัสดิ์) จังหวัดนครราชสีมา / สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งบ้านเมตตา นครราชสีมา / สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านราชสีมา / นิคมสร้างตนเองลำตะคอง จังหวัดนครราชสีมา / นิคมสร้างตนเองพิมาย / ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง จังหวัดนครราชสีมา / บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนครราชสีมา / สำนักงานเคหะชุมชนนครราชสีมา การเคหะแห่งชาติ / พอช.

2. หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานท้องถิ่นจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ตำรวจ ทหาร อำเภอ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน

3. ภาคประชาชน เช่น อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ผู้แทนผู้สูงอายุ ผู้แทนเด็กและเยาวชน ผู้แทนสตรี เป็นต้น

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายอภิชาติ วาที

พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา

วิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล/เรียบเรียง/พิมพ์/ทาน

นางสาวปนัดดา ปาลวัฒน์

นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา

ศาลากลางจังหวัดนครราชสีมา ตำบลในเมือง

อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา 30000

โทร 0 4424 3000 โทรสาร 0 4425 5732

www.nakhonratchasima.m-society.go.th

